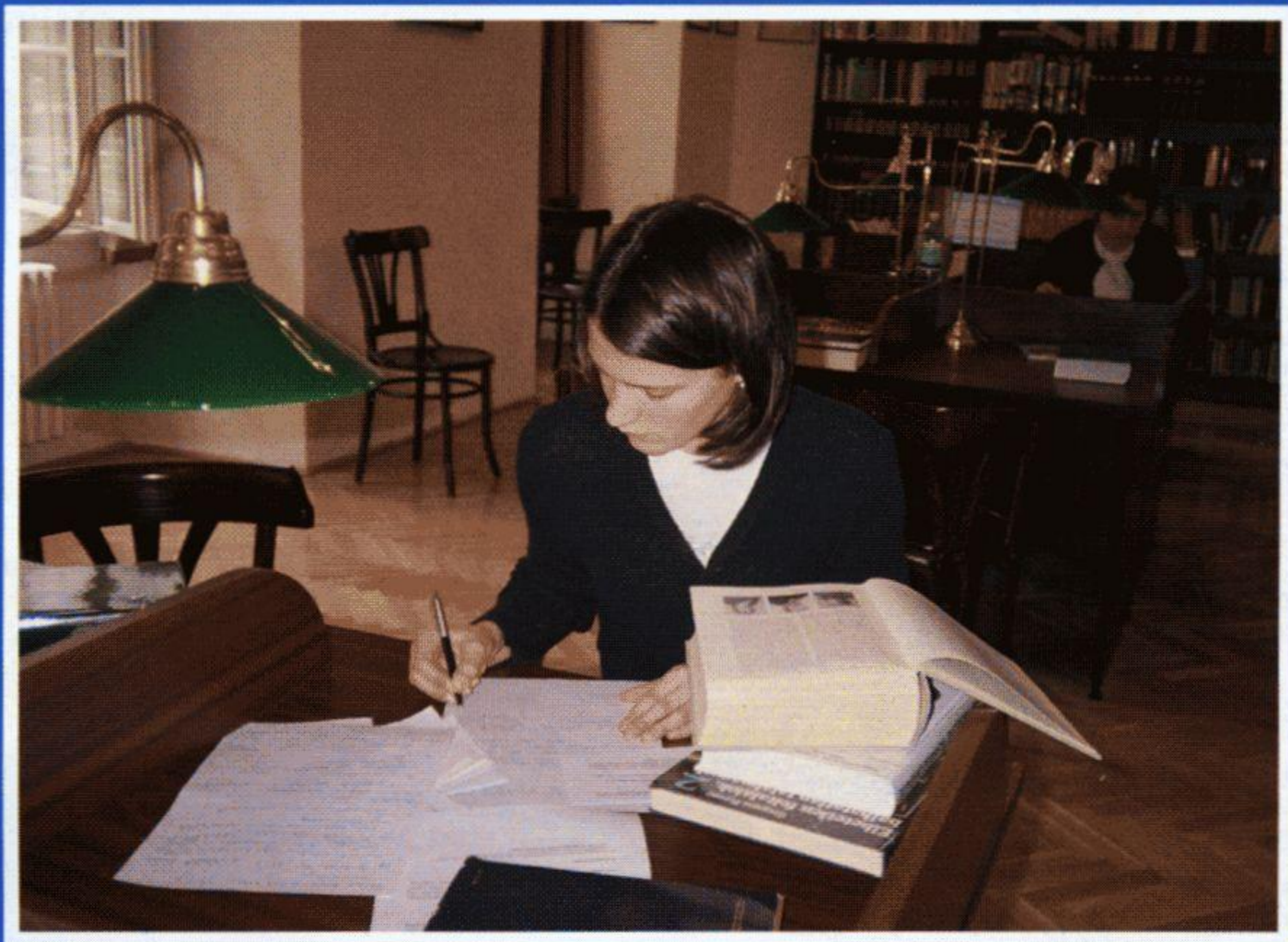


Iskolakönyvtáros

6. évfolyam 1. szám

21.

2002.



- Minőségmenedzsment az iskolai könyvtárban ■ Keresd a választ a könyvtárban ■ Bod Péter születésének 290. évfordulóját ünnepeltük
- Mesélnek a ferencvárosi utcák ■ Könyvtári informatika I -II.
- Számítógépes könyvtári programok ■ Pályázzunk jól!
- A Könyvtárostanárok Egyesülete rendezvényterve 2002-ben

Módszertani és tájékoztató folyóirat

általános és középiskolák számára

„Az iskolai könyvtár, az iskola szíve!”	2
Emmer Gáborné: Minőségmenedzsment az iskolai könyvtárban	4
Gérnyi Ferencné: Keresd a választ a könyvtárban	8
Bod Péter születésének 290. évfordulóját ünnepeltük	10
Lukács Emília: Mesélnek a ferencvárosi utcák	12
Könyvtári informatika I–II.	17
Hírek, információk, közlemények	18
Számítógépes könyvtári programok	19
Könyvajánlás	20
Kedvenc Könyveink – szavazás az Olvasás Éve alkalmából	20
Pályázzunk jól!	21
A Könyvtárostanárok Egyesülete rendezvényterve 2002-ben	22
Pályázati felhívás – Az Olvasás Tanéve	24

E számunk szerzői:

Emmer Gáborné szakértő, Pesterzsébeti Pedagógiai Intézet, Budapest; Gérnyi Ferencné könyvtárostánár, Zrínyi Miklós Gimnázium, Budapest; Horváthné Szandi Ágnes könyvtárostánár, Bolyai János Gyakorló Gimnázium, Szombathely; Jákliné Tilhof Ágnes könyvtárostánár, Bródy Imre Gimnázium, Ajka; Jaross Jánosné könyvtárostánár, Petőfi Sándor Általános Iskola, Kisbér; Jurics Imre informatikai referens, Veszprém Megyei Önkormányzat Hivatala; Lukács Emília könyvtárostánár, József Attila Általános és Művészeti Iskola, Budapest; Melykóné Tózsér Judit könyvtárostánár, Kodály Zoltán Általános Iskola, Hatvan; Ugrin Gáborné könyvtárostánár, Ward Mária Katolikus Általános Iskola, Budapest

A szerkesztő jegyzete

Az előző számunk címlapján látható iskolai könyvtári manifesztumba lapozunk bele első írásunkkal abból a nemes célból, hogy felhívjuk a figyelmet – a kiáltvány közreadásával – az iskolai könyvtárak speciális helyzetére és ebből fakadó feladataira.

Az információs társadalom kihívásai új elvárások elé állították a könyvtárakat, könyvtárosokat. Az új feladatok, új fejlesztések alapja a „MINŐSÉG” szemléletmódja. Az új diszciplína egyik sajátos területe az iskolai könyvtár minőségfejlesztése, ahol a minőségbiztosítás, a könyvtár, az iskola vetületének közös metszete adja a könyvtárostanárok minőségmenedzsmentjének alapját. Ebben segíthet a három terület összevetéséből levont következtetéseivel második írásunk.

Gérnyi Ferencné tudósítása révén bepillantást nyerhetünk a Bod Péter Könyvtárhasználati verseny Pest megyei döntőjének világába, a zsűri „tudományos” munkájába.

A következő írás ismét Bod Pétert idézi. 2002. február 22-én a nagy polihisztor születésének 290. évfordulóján tartott konferencia kapcsán közreadjuk a Bod Péter Társaság közleményét.

E nevezetes évfordulón jelent meg Jobbágyiné András Katalin által szerkesztett kötet *Jobbágy Károlyról*, a könyvtárostánárról.

Folyóiratunk korábbi számaiban is hírt adtunk az iskolai könyvtárak helyismereti, honismereti munkát segítő szerepéről. Lukács Emília kolléganőnk révén szép és követendő kezdeményezés olvasói lehetünk. A cikkben az impozáns helyismereti olvasókönyv szerkesztője bemutatja a könyvét igazán életre keltő kerületi vetéledősorozat menetét, feladatait.

Helyhiány miatt csak felvillantani tudjuk a XIII. kerületi Pedagógiai Kabinet kezdeményezésében létrejött kiadványokat, melyben számot adnak az iskolai könyvtárak ez évi munkájáról: versenyekről, programokról, konferenciákról, pályázatokról. Például szolgálhatnak más könyvtárak részére!

Folytatva a megismerésre méltó kiadványok sorát, bemutatjuk a gyakorló könyvtáros és számítástechnikus szemével a Könyvtári informatika I–II. című tankönyvet.

Pályázati felhívás kezdetén, dandárjában, végén jól jönnek Melykóné Tózsér Judit tanácsai, a IX. Nemzetközi Könyvfesztivál CD-ROM ajánlásai.

A megyei, fővárosi Közoktatás-fejlesztési Közalapítványok által kiírt könyvtárfejlesztési pályázatok lehetőséget adnak könyvtári szoftver vásárlására. A régi-új WINISIS program bemutatásával bővítjük a választékot, segíteni kívánjuk a döntést.

A Hírek, információk, közlemények rovatunkban büszkén számolunk be iskolai könyvtár avatásáról, új szakmai kiadványok sikeréről.

Zárásként pályázati lehetőséget ajánlunk, majd vitafórumra hívjuk olvasóinkat.

E számunk kissé tagoltabb, sokszínűbb, mint a korábbiak, de a sok információ, aktuális tennivaló, sürgető feladat próbára teszi a szerkesztőség „ítélőképességét” is! Bízom abban, hogy jól döntöttünk.

Emmer Gáborné!

Módszertani és tájékoztató folyóirat általános és középiskolák számára

Iskolakönyvtáros

Főszerkesztő: EMMER GÁBORNÉ. **A szerkesztőség munkatársai:** BENCSIK JÓZSEFNÉ, DR. CSISZÁR MIKLÓS, JÁKLI SÁNDOR. **Tervezőszerkesztő:** BORDÁCSNÉ MÓROCZA ÉVA. **Szerkesztőség:** 8200 Veszprém, Bartók Béla u.

12. Telefon: 88/421-080, 423-244. Fax: 88/421-080. **Felelős kiadó:** VARGA ISTVÁN igazgató. **Kiadja és terjeszti:** OKTKER Kft. NODUS KIADÓ – 8200 Veszprém, Bartók Béla u. 12. Telefon: 88/425-411; 88/423-244; 88/421-080. **Megrendelhető:** a kiadónál. A lap tanévenként négyszer jelenik meg. Az éves előfizetési díj: 1000 Ft. **Nyomdai előkészítés:** SZURMAY LÁSZLÓ, Veszprém. **Nyomdai munkák:** OOK Press, Veszprém. **Felelős vezető:** SZATHMÁRY ATTILA. HU ISSN 1218-0963.

Az UNESCO iskolai könyvtári kiadványa

„Az iskolai könyvtár, az iskola szíve!”

Európa Tanács, Stockholm, 2001. március 23–24.

The school library provides information and ideas that are fundamental to functioning successfully in today's society, which is increasingly information and knowledge-based. The school library equips students with lifelong learning skills and develops the imagination, enabling them to live as responsible citizens.

Az iskolai könyvtár egyre növekvő számú, ismeretalapú, olyan információkat és gondolatokat közvetít, amelyek alapvetőek a mai társadalomban való sikeres szerepvállalásra. Az iskolai könyvtár felruhazza a tanulókat az élethosszig tartó tanulás képességével, fejleszti képzelőerejüket, és lehetővé teszi, hogy felelős polgárként éljenek.

Az iskolai könyvtár küldetése

Az iskolai könyvtár az UNESCO Közkönyvtári (Nyilvános könyvtári) manifesztumának megfelelően biztosít tanulási szolgáltatásokat, könyveket és forrásokat az iskolai közösség minden tagja számára, mely képessé teszi őket a kritikus gondolkodásra, minden formátumú információ hatékony használatára, kapcsolódva a szélesebb körű könyvtári és információs hálózathoz.

A könyvtárosok segítik a helyben biztosítható, vagy a más könyvtárakban fellelhető nyomtatott, vagy elektronikus könyvek és más információhordozók használatát, melyek kiegészíteni hivatottak az oktatásban használt tankönyveket, segédleteket, módszereket.

Bizonyított, hogy a könyvtárosok és tanárok együttműködése a tanulók magasabb szintű műveltségét, olvasási-, tanulási- és problémamegoldó képességük jobb színvonalát, valamint információs és kommunikációs készségeik javulását eredményezi.

Az iskolai könyvtári szolgáltatásokat az iskolai közösség minden tagja részére egyenlően kell biztosítani függetlenül a használók korától, bőrszínétől, nemétől, vallásától, nemzetiségétől, anyanyelvétől, szakmai vagy társadalmi helyzetétől. Speciális szolgáltatást kell nyújtani azok számára, akik nem képesek igénybe venni a főbb könyvtári szolgáltatásokat és anyagokat.

A szolgáltatásokhoz és a gyűjteményekhez való hozzáférésnek az ENSZ egyetemes emberi jogokról szóló nyilatkozatán kell alapulnia, és nem befolyásolhatja semmiféle ideológiai, politikai vagy vallási meggyőződés vagy gazdasági hatás.

Költségvetési szabályozás és hálózatok

Az iskolai könyvtár fontos része mindennemű hosszú távú

művelődési, oktatási, információs, gazdasági, szociális és kulturális fejlesztésnek.

Mint ahogy ez a helyi, regionális és nemzeti szervek feladata, az iskolai könyvtárakat speciális szabályozással és döntésekkel kell támogatniuk. Folyamatosan rendelkezésre kell, hogy álljanak a megfelelő források, a személyzetet, az anyagot, technológiát, szolgáltatást díjtalanul kell biztosítani.

Az iskolai könyvtárnak együtt kell működnie a helyi, regionális, nemzeti könyvtári és információs hálózattal.

Ha az iskolai könyvtár más könyvtárral, pl. nyilvános könyvtárral osztja meg lehetőségeit, az iskolai könyvtár külön céljait figyelembe kell venni.

Az iskolai könyvtár célja

Az iskolai könyvtár az oktatási folyamat integráns része.

Az alábbiak elengedhetetlenek a műveltség, az információs műveltség, tanítás, tanulás, kultúra fejlesztéséhez, s magját képezik az iskolai könyvtári szolgáltatásoknak:

- Az iskola helyi tantervében megfogalmazott oktatási, nevelési célok megvalósításának segítése, támogatása;
- fejleszti és erősíti a gyerekekben az olvasás és a tanulás örömét, a könyvtárhasználat egy életen át tartó szokássá válását;
- lehetővé teszi gyakorlat megszerzését információ létrehozásában és használatában, a tudás, a megértés és a képzelet fejlesztése, az élmények szerzése céljából;
- támogatja a tanulókat, hogy elsajátítsák az információk használatának és értékelésének képességét, tekintet nélkül azok formájára, tartalmára, vagy hordozójára, különösen ügyelve a közösségen belüli kommunikáció módjára;
- elérhetőséget biztosít helyi, regionális, nemzeti és glo-

bális forrásokhoz, és lehetőséget ad a tanulók számára, hogy sokféle ötlettel, tapasztalattal és véleménnyel találkozhatnak;

- olyan tevékenységeket kezdeményez, melyek felkeltik a kulturális és szociális érdeklődést és éberséget;
- együttműködik diákokkal, tanárokkal, az iskolavezetéssel, dolgozókkal és szülőkkel az iskola céljainak megvalósítása érdekében;
- hirdeti, hogy a szellemi szabadság, az információkhoz való hozzáférhetőség elengedhetetlen a felelős polgár részvételéhez a demokráciában;
- biztosítja az olvasást, és szolgáltatásokat a teljes iskolai közösség számára és azon túl is.

Az iskolai könyvtár e funkcióit bővülő tevékenységekkel és szolgáltatásokkal valósítja meg, válogat és szerez forrásokat, fizikai és szellemi hozzáférést biztosít megfelelő információforrásokhoz, oktatási lehetőségeket nyújt, szakképzett személyzetet alkalmaz.

Személyzet

Az iskolai könyvtáros szakmailag képzett tagja a személyzetnek, felelős az iskolai könyvtár tervezési és szervezési munkájáért, a lehetőségeknek megfelelő személyzet támogatásával együttműködik az iskolai közösség valamennyi tagjával, a nyilvános könyvtárral és másokkal.

Az iskolai könyvtáros szerepe az iskolák finansziális hely-

zete, tanterve és tanítási módszereinek függvényében változó, a gazdasági helyzetnek és a nemzeti törvényi szabályozásnak megfelelően. Speciális tevékenységi körein belül vannak olyan általános területei az ismeretanyagoknak, melyek kiemelten fontosak a hatékony iskolai könyvtári szolgáltatások fejlesztéséhez és működtetéséhez, pl. források, könyvtári és információs munka, tanítás.

Az egyre gyarapodó hálózatok korában az iskolai könyvtáros képes kell legyen a különböző információkezelő rendszerek tervezésére és ezek továbbadására a tanárok és diákok számára. Ezért szükséges szakmai képzésének és fejlődésének folyamatosága.

Szervezés és működés

A hatékony és mérhető működés érdekében:

- Az iskolai könyvtári szolgáltatásokat a megfelelő célok érdekében kell szervezni, összhangban az iskola tantervével, a megjelölt kiemelt feladataival;
- Az iskolai könyvtárat a szakmai követelményekkel összhangban kell szervezni és működtetni;
- A szolgáltatásokat hozzáférhetővé kell tenni az iskolai közösség minden tagja számára;
- Ápolni kell a tanárokkal, iskolavezetéssel, igazgatóval, szülőkkel, más könyvtári és információs szakemberekkel valamint a más közösségi csoportokkal való kapcsolatokat.

A manifesztum alkalmazása

A kormánynak, az oktatásért felelős minisztereknek stratégiákat és tervezeteket kell kidolgozniuk a manifesztumban megjelölt célok megvalósítására.

A terveknek tartalmazniuk kell e teljes célrendszert, valamint a könyvtárosok és tanárok képzésének és továbbképzésének programját.

A döntéshozókat nemzeti, helyi szinten, a könyvtári közösségeket a világ minden táján bátorítjuk a manifesztumban kifejtett célok megvalósítására, alkalmazására.

A manifesztum a Nemzetközi Könyvtári Szövetségek konferenciáján került kidolgozásra és elfogadásra az UNESCO 1999. novemberében kinyilvánított egyetértésével.

Implementing the Manifesto

Governments, through their ministries responsible for education, are urged to develop strategies, policies and plans that implement the principles of this Manifesto.

Plans should include the dissemination of the Manifesto to initial and continuing training programs for librarians and teachers.

Decision makers at national and local levels and the library community around the world, are hereby encouraged to implement the principles expressed in this Manifesto.

The Manifesto was prepared by the International Federation of Library Associations and Institutions and approved by UNESCO at its General Conference in November 1999.

Minőségmenedzsment az iskolai könyvtárban

EMMER GÁBORNÉ

A minőségmenedzsment nem különálló tevékenység, hanem a hatékony irányítás egy körülhatárolt területe, elvek és tevékenységek összessége. Kétségtelen azonban, hogy új gondolkodást kíván, ahol a minőség nem a feladatra, szolgáltatásra, a vevőre, a munkatársakra való összpontosítást

jelenti, hanem a piaci szegmens igényeire, szükségleteinek előtérbe helyezése.

Az új gondolkodás lényegét mutatja Deming 14 pontja a minőségbiztosításról.

Minőség-filozófia

Minőségbiztosítás	Könyvtár ²	Iskola ³	Iskolai könyvtár ⁴
1. Legyenek állandó céljaid a termékek és a szolgáltatás javítására	<i>A könyvtár missziójának következetes alkalmazására és a szolgáltatások folyamatos fejlesztésére helyeződik a hangsúlyára.</i>	Az iskoláknak arra kell hangsúlyt fektetni, hogy a tanári és tanulói együttműködésen keresztül segítsék a diákokat képességeik maximális kihasználásában.	A könyvtár küldetésnyilatkozata tartalmazza az állandó célokat. E küldetésnyilatkozat rendszeres felülvizsgálata a fejlesztés alapja.
2. Alkalmazd az új elméleteket!	<i>Az intézmény minden tagja számára a minőség folyamatos szinten tartása az elsődleges! Ne azt kérdezzük, hogy mennyit értünk el, hanem azt, hogyan?</i>	Az iskolavezetőknek a tanár–diák csoportok nagyobb meghatalmazásával kell alkalmazni a folyamatos fejlődés új filozófiáját.	
3. Ne bízz a tömegellenőrzésben!	<i>A minőség eléréséhez szakadjunk el a mennyiség vizsgálatának bűvöletétől. A mennyiség vizsgálata eredményorientált megközelítés, ezért önmagában nem segíti elő a minőség elérését.</i>	A tanulást a diák teljesítménye, az információk alkalmazása és az a képessége, ahogy az élet kihívásaira reagál-jelzi a leghatékonyabban. A diákoknak meg kell tanítani, hogyan értékeljék saját munkájukat, ha részt kell venniük a saját oktatási folyamatukban.	A minőség nem a folyamat vizsgálatából, hanem fejlesztésből fakad. Tehát vizsgálatnál szűrjük ki a rossz minőséget és építsük be a jót. Ha hiba van, meg kell találni az okát, helyét, és a folyamatot kell szabályozni, nem az embereket
4. Vásárláskor ne csak az árat nézd!	<i>A szolgáltatást ne a kialakított árak alapján ítéljük meg: ehelyett vizsgáljuk meg az összköltséget és próbáljuk minimalizálni azt.</i>	Építsd ki a bizalmon és együttműködésen alapuló kapcsolatot az iskolán belül és az iskola és a közösség között! Minden egyén eladói és vásárlói szerepét el kell ismerni, és tiszteletben kell tartani. Amikor lehetséges, működj együtt a diákok, tanárok, a vezetés és a közösség teljesítményének maximalizálásáért!	Könnyen becsapódhatunk, ha a minőség hosszú távú előnye helyett az olcsóság rövid távú előnyét választjuk. „Az árakat könnyű leolvasni, de a minőség megértéséhez már tudásra van szükség.” (Deming)

¹ Kalapács János: Minőségbiztosítás a közszolgáltatásban. Bp.: X-Level, 1999. 270 p.

² Zulainé dr. Kovács Éva: A TQM alkalmazása a könyvtárban. Bp.: OSZK, 1997. 14 p.

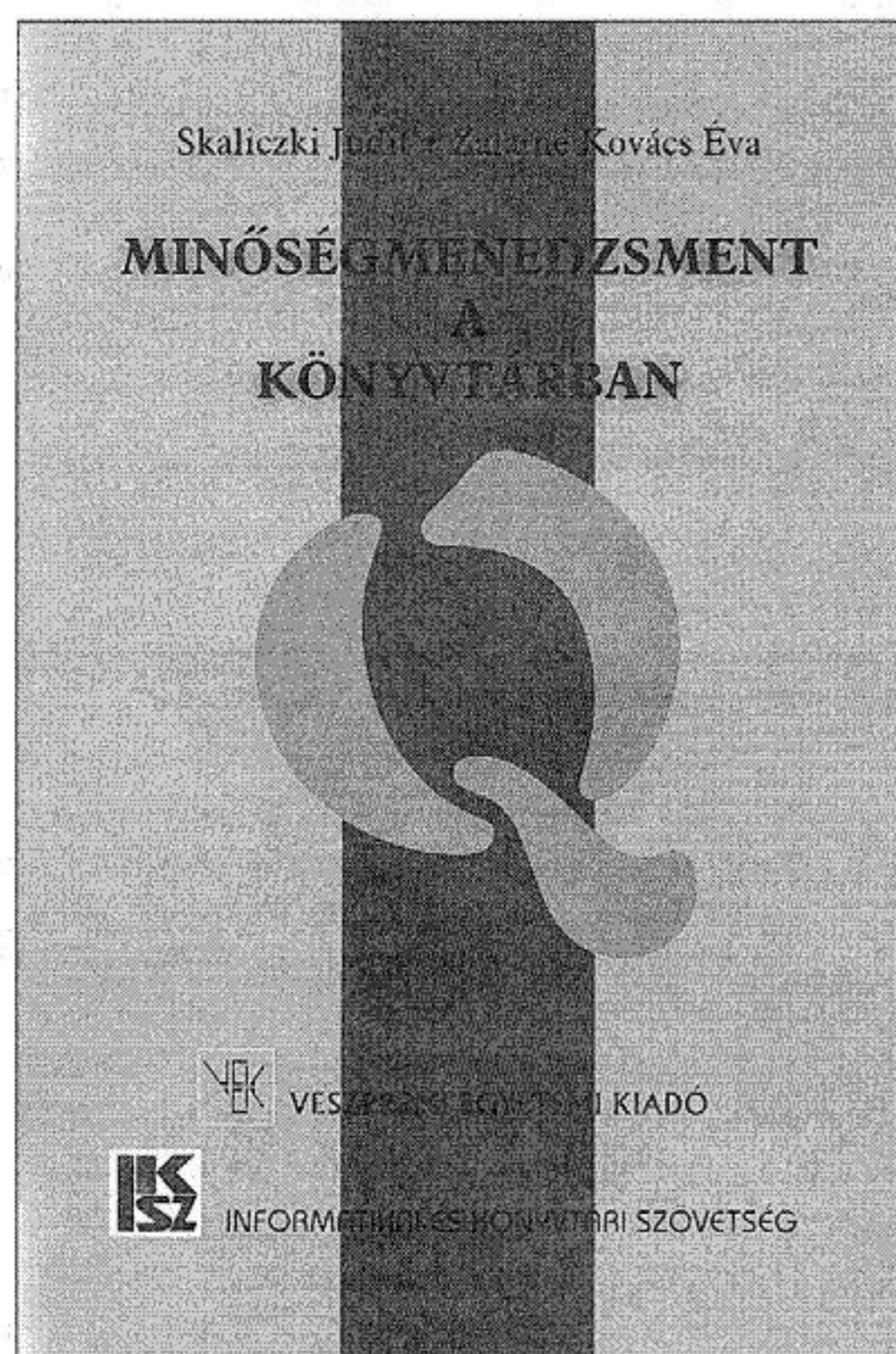
³ Kalapács János: Minőségbiztosítás a közszolgáltatásban. Bp.: X-Level, 1999. 270 p.

⁴ Saját szerkesztés

Minőségbiztosítás ¹	Könyvtár ²	Iskola ³	Iskolai könyvtár ⁴
5. Folyamatosan és örökké javítsd a termék és a szolgáltatás rendszerét!	<i>A fejlesztések mindig változást jelentenek, de az önmagáért való változást senki sem szereti.</i>	Az iskolai vezetőknek, miközben tanulnak az elkövetett (jelenlegi) hibákból, olyan környezetet kell teremteniük és fenntartaniuk, amelyben a tanároknak lehetőségük van a tanulás és más személyes fejlődés folyamatos javítására.	Legyünk probléma-érzékenyek! Hogyan változtak a könyvtár használói? Hogyan fejlődtem én, hogy kövessem ezeket a változásokat? Hogyan fejlesztettem a könyvtárat a változás következtében?
6. Szervezz képzési programokat!	<i>A bevezető képzés arra tanítja meg a munkatársat, hogyan kell az adott poszton dolgozni, hogy megfeleljen az intézmény kultúrájának. Továbbképzést a folyamatos fejlesztés érdekében minden könyvtári munkatárs részére kell szervezni.</i>	Az iskolai vezetőknek és azoknak az új alkalmazottaknak, akik nem ismerik az iskola speciális kultúráját és az iskola elvárásait, képzési programot kell szervezni. A hatékony képzés megmutatja az új tanároknak, hogyan kell megvalósítani célokat, hogyan kell sikeresen tanítani, és hogyan mérjék a munkájuk eredményét a diákokkal.	Az iskolai könyvtárosokat meg kell tanítani arra, hogy milyen módon járulhat hozzá az iskolahasználó fejlesztéséhez, kiszolgálásához. A képzés, továbbképzés, átképzés kérdésköréhez a vezetőknek úgy kell hozzáállniuk, mint a szülőnek, aki azt szeretné, hogy gyermeke többre vigye, mint ő.
7. Szervezd meg a vezetőséget!	<i>A vezetők átlátják a szolgáltatás egész folyamatát a szolgáltatásokat nyújtóktól a felhasználókig, tudják hogyan kell mérni a minőséget statisztikai módszerekkel a folyamat minden fázisában.</i>	Az iskola vezetése magában foglalja az együttműködést oktatóként és mentorként a tanárokkal, szülőkkel, diákokkal és közösségi tagokkal. Teszik azt annak érdekében, hogy a szervezeti körülmények, amelyben a diákok fejlődését értékelik és ösztönzik, maximálisan ki legyenek használva.	Felügyelet helyett irányítás: segítsük az iskolai könyvtárost, hogy képességeinek megfelelően a legjobb munkát végezze!
8. Szüntesd meg a félelmet!	<i>Minden félelem destruktív hatású egyéni és intézményi szinten egyaránt.</i>	A félelem az iskolában is, mint a munkahelyen, csökkenti a hatékonyságot. A félelem ártalmas az iskolára és minden jóra, ami megvalósulna benne. A szervezeti változásoknak megosztott hatalmat, megosztott felelősséget és differenciált jutalmazást kell tükröznie.	Az egyén számára a munkahelyi félelemérzet visszafogottsághoz, gyakori hiányzáshoz, gyenge teljesítményhez, kiégettséghez, sőt betegséghez vezethet.

Minőségbiztosítás ¹	Könyvtár ²	Iskola ³	Iskolai könyvtár ⁴
9. Döntsd le a korlátokat az alkalmazottak csoportjai között!	<i>A külső hatások a használókkal szemben léteznek, a belső korlátok pedig az egyes részlegek között.</i>	A tanár és diák munkájának hatékonysága nő, ha az iskolai közösségek egyesítik a tehetségüket az egységesebb tanulási és felfedezési lehetőségek megteremtésére. Alkoss osztályokat összefogó, többszintű minőségi csoportokat a szerep- és státuszkorlátok ledöntésére, a termelékenységért!	A küldetésnyilatkozatnak minden területtel foglalkoznia kell. A feladatokra alakult csoportokon belül az állandó, közös cél hiánya, az egyes területek rivalizálása, a kommunikáció hiánya építhet ilyen falat az iskolai könyvtáros köré.
10. Mellőzd a szlogeneket, buzdításokat és célkitűzéseket!	<i>A plakátok, a szlogenek célja, hogy lelkesedést keltsenek az egyéneken, de nem tesznek semmit az igazi fejlődésért.</i>	Ha a hatalom, a felelősség és a jutalmak igazságosan oszlanak el az iskolában, akkor a közös munka javítására a tanárok, a tanulók, a vezetők, a családok és a közösség tagjai közösen eljuthatnak a buzdítást segítő értelmes dolgok megfogalmazásáig. Amikor az oktatási célok nem valósulnak meg, akkor a rendszert kell megjavítani, nem pedig az embereket hibáztatni.	Maga a minőségfilozófia is szlogenné válhat, ha az intézményben csak beszélnek róla.
11. Mellőzd a számokat!	<i>Kerüljük el a beosztottak részére a számszerűsített munkanormák, a vezetés részére pedig a számszerűsített célok meghatározását.</i>	A kijelölt feladatok és dolgozatok a tanulás és az alkotás számszerű értékére helyezik a hangsúlyt, így gyakran nem tükrözik a tanuló fejlődésének és teljesítményének minőségét. Amikor a jegy válik a végső céllá, a rövid távú haszon felváltja a hosszú távú tanulásba befektetett energiát, ami idővel a tanítás-tanulás hatékonysága csökkenéséhez vezet.	A mutatókat a cél elérési folyamatának ellenőrzésére használjuk, ne a végeredmény felmérésére. Ha egy folyamat állandó statisztikai ellenőrzés alatt áll, akkor annak a folyamatnak a végeredménye is jó minőségű.
12. Távolítsd el az akadályokat a büszke és örömteli munkalét elől!	<i>A munkatársaknak meg kell adni a lehetőséget, hogy sikeresek legyenek munkájukban, büszkék könyvtárukra.</i>	A diákok és a tanárok általában jól akarnak dolgozni és büszkék szeretnének lenni a munkájukra. Az iskoláknak egyesített erőfeszítéssel meg kell szüntetni a tanár és diák viszony zavarait okozó rendszerhibákat.	Világos munkaköri leírásokkal a munkát elősegítő eszközökkel és az önmenedzselés támogatásával elősegíthetjük az iskolai könyvtáros elégedettségét.

Minőségbiztosítás ¹	Könyvtár ²	Iskola ³	Iskolai könyvtár ⁴
13. Valósíts meg egy erőteljes képzési és átképzési programot!	<i>A Deming-filozófiát alkalmazó könyvtárnak először meg kell ismertetnie minden munkatársával az új filozófia alapelemeit.</i>	Az iskolai vezetők, tanárok és diákok folyamatos tanulási programot igényelnek, ha az iskola meg akarja tartani vezető pozícióját és maximálisan ki akarja elégíteni a vásárlói igényeket. Az iskola munkatársai számára hasznos saját szakterületükön és személyes környezetükön túlmutató tudásuk gyarapításának ösztönzése.	Megfelelő képzés nélkül nem lehet elvárni a munkatársaktól, hogy munkájukat megfelelően végezzék. Folyamatos képzéssel viszont el lehet érni, hogy az iskolai könyvtáros büszke legyen munkájára.
14. Tegyéél lépéseket a változtatások megvalósításáért!	<i>Tegyünk mindenkét érdekeltté a minőségre irányuló átalakítási folyamat véghezvitelében. A minőség akkor jön létre, ha az intézményben mindenki megérti és alkalmazza a minőségfilozófiát az összes könyvtári folyamatban.</i>	Az iskola vezetésének minden szinten működésbe kell hoznia az új filozófiát, tehát mélyen beleágyazni az iskola felépítésébe és kultúrájába. A tanárok és diákok egyedül nem képesek megvalósítani a tervet. A teljes megvalósítás iránti legfelsőbb szintű elkötelezettséget az iskola és közösségei jelentős részének támogatnia kell ahhoz, hogy a terv megvalósuljon és működjön.	A minőség fejlesztését fentről kell elkezdni, a programot az iskolai könyvtáros nem felügyelheti. A felső vezetésnek kell vállalnia az átalakulás kezdeményezéséért és sikeréért a felelősséget.



Ismertető

Megérett a helyzet a hazai könyvtárakban, hogy a könyvtárosok ne csupán a menedzsment szemléletet, technikákat és technológiákat ismerjék, hanem továbblépjenek a minőségmenedzsment alkalmazásának irányába is.

Tankönyvünkkel ehhez a munkához kívánunk segítséget nyújtani hallgatóknak és gyakorló könyvtárosoknak.

Nem könnyű feladat a minőség biztosítás érdekében végrehajtott változtatás, az új elképzelések, szolgáltatások és módszerek meghonosítása, de igen sok eredménnyel jár. Növeli a könyvtár népszerűségét a használók körében, fokozza az együttműködés örömeit a munkatársakban, közösséget alakít, és alkalmassá teszi a könyvtárat a folyamatos változtatásokra. A folyamatos változtatásokra, amelyeket keretbe foglal a könyvtári hivatás mindenkori küldetése, az értékközvetítés.

A könyvben lévő szemlélet és módszerek alkalmazása lehetővé teszi, hogy felmérjék és ennek következtében tudatosan használják a jobbitó változtatás eszközeit, és mindig tudjanak egyensúlyt teremteni a hagyományos könyvtári szerep és a jövő kívánalmai, a divat és az örök érték között. Azaz teljesíthessék a könyvtárak több ezeréves hivatását: hagyományt örökíteni és a jövőt szolgálni. A minőségmenedzsmenttel való foglalkozás nem egyszerűen divat, hanem szükségszerű tendencia. Ismerete, elfogadása nélkül nem valósíthatjuk meg közös célunkat, az információs társadalom könyvtárunk megszervezését és működtetését, ami nem azért válik a társadalom számára megkerülhetetlen intézménnyé, mert ezt állítják róla, hanem azért, mert a gyűjteménye, a szolgáltatásai révén szükség van rá.

A tankönyvben a könyvtári minőségmenedzsment elméleti, irányítási, módszertani kérdéseit, a teljes körű minőségirányítás elveit és megvalósításának lehetőségeit, eszközeit, a humán erőforrás és a könyvtárhasználókkal való törődés módozatait ismerhetik meg az olvasók. A külföldi példák mellett igen fontos rész az esettanulmány, amely egy három éves projekt ismertetésén keresztül ábrázolja a minőségmenedzsment gyakorlatát, könyvtárat és könyvtárost átalakító lehetőségét.

Könyvünk ezt az eszközt kívánja megmutatni és megtanítani mindazoknak, akik a korszerű könyvtárruggyal foglalkoznak, és akik a mai kor könyvtárat, a könyvtárhasználó könyvtárat kívánják megvalósítani vagy továbbfejleszteni.

A szerzők

Keresd a választ a könyvtárban!

GÉRNYI FERENCNÉ

Könyvtárhasználati megyei verseny a nagykőrösi Toldi Miklós Élelmiszeripari Szakközépiskolában

A Bod Péterről elnevezett Országos könyvtárhasználati verseny megyei fordulója zajlott 2002. február 5-én Nagykőrösön, a fenti intézményben.

Az idei évtől kibővült a verseny, az eddig három kategória helyett négy korcsoportban versenyeztek a diákok.

I. kategóriában	(11–12 évesek)	8 tanuló
II. kategóriában	(13–14 évesek)	10 tanuló
III. kategóriában	(15–16 évesek)	8 tanuló
IV. kategóriában	(17–18 évesek)	7 tanuló
Összesen		33 tanuló

indult a versenyen.

A versenyzők Pest megye 15 iskolájából érkeztek, miután az iskolai fordulón győzelmet arattak.

Ezen a versenyen nem egy tantárgy ismeretét vizsgáljuk, hanem egy önálló ismeretszerzés képességét. Azt, hogy milyen logikával, milyen gyorsan tudnak választ találni kérdéseikre a könyvek (könyvtár) segítségével. Erre a képességre az élet minden területén szükségük van, és szükségük lesz.

Ez a verseny nem rendezhető meg, csak egy jól feltárt állományú és megfelelő méretű könyvtárban. A Toldi Miklós Szakközépiskola könyvtára, bár alapterületében nem oly tágas, de jól feltárt állomány.

Kiséri Péterné könyvtáros példás szervezése révén megfelelő helyszíne lett a megyei versenynek. Csak dicséret illeti Kisériné Esztert, hogy a Megyei Pedagógiai Intézet aktív támogatása nélkül, kissé magára hagyatva, ilyen jól megszervezte ezt a versenyt kolléganője, Bakóné Drexler Ilona és a diákok segítettek.

Az érkezőket a diákok vezették a hosszú folyosókon át a könyvtár melletti tanterembe, ahol frissítővel és harapnivalóval erősítettek. Majd terepszemlét tarthattak a verseny helyszínén, a könyvtárban. Utána a tágas aulában Kiss Imre igazgató úr köszöntötte a versenyzőket és röviden ismertette az intézmény tevékenységét.

Háziasszonyunk először bemutatta a háromtagú zsűrit:

Tóth Józsefné szaktanácsadó, Bolyai János Gimnázium, Kecskemét

Gérnyi Ferencné szakértő, Zrínyi Miklós Gimnázium, Budapest

Halmi Ildikó, a nagykőrösi Szabó Károly Városi Könyvtár vezetője, a zsűri elnöke.

Ezt követően ismertette a verseny menetét, mely szerint forgószínpadszerűen oldotta meg a helyhiányt.

A gyerekeknek a következő típusú feladatokat kellett megoldaniuk:

- Könyvtárhasználati feladatok
- Raktári jelzetek használata
- Kézikönyvtár használata

A könyvtárhasználati feladatokat (melyhez csak egy könyv kellett), meg tudták oldani egy tanteremben, majd helyet cseréltek a kézikönyvtári feladatokhoz. Így a zsűri is félidőben elkezdhette munkáját, de mint kiderült, még ez is kevésnek bizonyult a tervezetthez képest.

Amíg a gyerekek versenyeztek, a kísérő tanárok Nagykőrös nevezetességeivel ismerkedhettek.

A versenyzőknek kétszer 45 perc állt rendelkezésükre a teljes feladatlap garnitúra megoldására. Minden válasz után a forrást is meg kellett jelölniük. A feladatlapok a korcsoportoknak megfelelően egyre nehezebbek voltak.

Mint a zsűri tagja, átéltem az értékelés nehézségeit. Csak néhány érdekességet említek:

Kérdés: Felhasználják-e a fibert az autóalkatrészek gyártásánál?

Megoldókulcs: Nem, mert a fibert savakkal, oldatokkal kezelt papírrétegekből összesajtolt anyag, melyet utazótáskák és dobozok készítésére használnak. (Idegen szavak szótára 258. old.)

De, egy tanuló a Műszaki Lexikonban keresett, megjelölve az oldalszámot is, mely szerint: **Igen. A fibert felhasználják az autógyártásnál!**

Utána kellett néznünk, és el kellett fogadnunk.

Kérdés: A nekropszia lehet egy „szívderítő” tevékenység?

Megoldókulcs: Nem, mert a nekropszia halottkémlést, hullavizsgálatot jelent. (Idegen szavak szótára 575. o.)

Több tanuló is azt írta: **Igen**, mert a nekropszia hullavizsgálatot jelent. (Idegen szavak szótára 575. o.)

Nyilvánvaló, hogy itt a tanulók úgy értelmezték a „szívderítő” szót, hogy feltárják, felderítik a szívet. Mivel a forrást helyesen jelölték meg, rövid vita után elfogadtuk a választ.

Többször is utánanézni, megvitatni és dönteni kellett, a végén már versenyfutás volt az idővel, hiszen a gyerekeknek indult a vonat, amit el kellett érniük.

Ezért, kicsit kapkodóra sikerült az eredményhirdetés és a díjak átadása. Pedig a bőkezű szponzorok jóvoltából értékes ajándékokat és díszes oklevelet volt alkalmunk átadni.

Sőt a felkészítő tanárok munkáját is sikerült honorálni ajándék könyvvel.

Ezúton is köszönjük az adakozó szponzorok segítségét, akik e nemes célra az olvasó gyerekek ajándékozására adakoztak. (Listájukat lásd a cikk végén.)

Az elért pontszámok alapján a következő eredmény született.

I. kategória:

1. Kiss Attila Csaba – Bolyai J. Ált. Isk. Érd. – tanár: Kis-Szölgvényiné F. Julianna
2. Zábori Balázs – Marianum Ált. Isk. Érd – tanár: Fucskó Andrásné

3. *Frindt Judit* – Vörösmarty Gimnázium Érd – tanár:
Habfné Nédermann Anna

II. kategória:

1. *Tóth Márton* – II. Lajos Ált. Isk. Érd – tanár: Takács Attiláné
2. *Bulet Veronika* – Marianum Ált. Isk. Érd – tanár: *Fucskó Andrásné*
3. *Éva Zsolt* – Kossuth L. Gimn. Cegléd – tanár: *Mezeiné Kónya Terézia*

III. kategória:

1. *Reisinger Dávid* – II. Rákóczi F. Ált. Isk. és Gimn. Szentendre – tanár: *Vitályos Ida*
2. *Farkas Anna* – Vörösmarty Gimn. Érd – tanár: *Habfné Nédermann Anna*
3. *Zsidai Dóra* – Kossuth L. Gimn. Cegléd – tanár: *Mezeiné Kónya Terézia*

IV. kategória:

1. *Kósa Emilia* – Kossuth L. Gimn. Cegléd – tanár: *Mezeiné Kónya Terézia*
2. *Vágner György* – Madách Imre Gimn. Vác – tanár: *Kmettyné Balogh Zsuzsanna*
2. *Szatmári Ildikó* – Toldi M. Élelmiszerip. SZKI. Nagykőrös – tanár: *Bakóné Drexler Ilona*
3. *Cseh András* – Arany J. Ref. Gimn. Nagykőrös – tanár: *Hajdú Andrea*

Gratulálunk minden résztvevőnek! Színvonalas versenyen, keményen helyt álltak az ismeretlen terepen. Bízom benne, hogy mindenki élményekben és tudásban gazdabban tért haza. (Mellesleg elérték a vonatot a busz segítségével!)

A könyvtárhasználati versenyen részt vevő diákok már tudják, hova forduljanak ha bármely kérdés felmerül életük során – KERESD A VÁLASZT A KÖNYVTÁRBAN!

Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny szponzorai:

Apáczai Kiadó – Celldömölk
Arany János Református Gimnázium – Nagykőrös
Aréna Könyv-Zene – Nagykőrös
Cartographia Kft. Lázár Deák Alapítványa – Budapest
Família Papírbolt – Nagykőrös
Kálvin Kiadó – Budapest
Kapóka Kft. – Nagykőrös
Könyv Shop – Kecskemét
Krónika Nova Kiadó Kft. – Budapest
Mozaik Kiadó – Szeged
Műszaki Könyvkiadó Kft. – Budapest
Nagykőrös Város Önkormányzata – Nagykőrös
Nemzeti Tankönyvkiadó – Budapest
Pest Megye Önkormányzata – Budapest
Szalay Könyvkereskedés – Kisújszállás
Szűcs Kereskedelmi és Szállítmányozási Bt. – Nagykőrös
Toldi Miklós Élelmiszeripari Középfiskola,
Szakiskola és Kollégium – Nagykőrös
Zuglói Tankönyvcentrum – Budapest

A Könyvtárostanárok Egyesületének vezetőségi tagja: Gérnyi Ferencné

Könyvtárosként 1974 óta dolgozom. A Fővárosi Szabó Ervin könyvtárban eltöltött évek szakmailag biztos alapot adtak. Az iskolai könyvtárak világával, problémáikkal 1988-ban kezdtem ismerkedni, amikor a Pest Megyei Pedagógiai Intézethez kerültem. Nagyon sok mindent tanultam itt, autodidakta módon és különféle továbbképzéseken.

Megismerkedhettem az oktatási-nevelési folyamat és a pedagógusok problémáival, a megyei szintű tájékoztatás gondjaival, az iskolai könyvtári munka és könyvtárostanárok helyzetével, a számítástechnika az iskolában és könyvtárban problémákkal és lehetőségekkel, valamint a megváltozott tankönyvellátás, tankönyvpiac gondjaival.

Tudásom magasabb szintre történő emelése érdekében jelentkeztem a debreceni egyetem informatika-könyvtár kiegészítő képzésre, amelyet sikeresen befejeztem 1998-ban.

Közben az FPI-OKI által szervezett Informatika multiplikátor képzésen is részt vettem, 1997-ben.

1999-től országos közoktatási szakér-

tőként tevékenykedem iskolai könyvtár szakterületen.

Könyvtárvezetőként dolgoztam az Intézetnél, és mint vezető szaktanácsadó koordináltam a Pest megyei könyvtárostanárok szaktanácsadók munkáját. Pest megyében 5 fő tevékenykedett. Továbbképzéseket szerveztem a megye iskolai könyvtárosai számára, és az Országos Bod Péter könyvtárhasználati verseny megyei szervezője voltam.

A havonkénti Könyvtárostanárok Szakmai Kör volt a legsikeresebb továbbképzési forma.

Ezenkívül, szakkönyvtárunk mellett TANKÖNYV BEMUTATÓHELYI teendőket is ellátunk, az országban működő 42 hely egyike voltunk.

Közoktatási információs tevékenységet végeztünk a megyében saját adatbázisaink és az OKI valamint a Soros Alapítvány támogatásával.

A szakkönyvtárral kapcsolatos összes feladatot elláttam, munkámat két számítógépes operátor munkatárs segítette.

Tisztségeim: Könyvtárostanárok Egyesü-

letében (KTE): Felügyelő bizottság elnöke; Taneszközbemutatók Országos Egyesületében (TIE) elnökségi tag.

Ezenkívül tagja vagyok a HUNRA Magyar Olvasástársaságnak.

A felsorolt teendők mellett már nem jutott energiám a publikálásra. A Könyvtárhasználatban folyóiratban jelent meg egy-két rövid ismertetőm és gondolatom, valamint a PEPSZI által kiadott Pedagógiai Műhelyben a váci Bod Péter megyei versenyről cikk jelent meg.

Egyetemem éveim alatt megírtam a PEP-SZI történetét, de nem publikáltam. Szakdolgozatomat a NAT lehetőségei a dokumentum és könyvtárhasználati kultúra emelésében címmel írtam 1998-ban.

A Pest Megyei Pedagógiai Szolgáltató Intézetet a Megyei önkormányzat 2001. június 31. hatállyal átszervezte Közhasznú Társasági formába, ahol a könyvtárosi állás megszüntetésre került.

2001 szeptemberétől a budapesti Zrínyi Miklós Gimnázium és Szakközépfiskola könyvtárosa vagyok.

Bod Péter születésének 290. évfordulóját ünnepeltük!

Kedves Bod Tisztelő!

Levelünket közösségünk tagjain kívül mindazon pártolóknak is szánjuk, akik az utóbbi évben támogatták tevékenységünket, akik eljöttek a Bod konferenciára, vagy írtak, táviratot küldtek. A hozzánk eljuttatott, a következő két évre vonatkozó javaslatok lényegét összegeztük. A múltira vonatkozó mondataink után tervünk néhány mozzanatát azzal a céllal írjuk meg, hogy továbbra is segítsék lehetőségük szerint civil szervezetünk életét szellemi, anyagi támogatással, közös gondolkodással.

2001. február–2002. február közötti évre készített tervünk alapján a következő témákkal foglalkozunk.

1. A Bod család történetének, alkotó tagjainak megismerése és megismertetése

- Megvalósult a Bod Péter konferencia. A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének felhívására jelentkeztek a kutatók. 13 kitűnő tudományos előadás hangzott el. Az előadókon kívül köszönettel tartozunk a magas szintű önzetlen munkáért az intézet részéről *Jankovics József* igazgatóhelyettesnek, *Tüskés Gábor* osztályvezetőnek és a szervező *Sántha Teréz*nek. Köszönjük, hogy az ülések elnöki tisztjét vállalta péntek délelőtt *Szörényi László* igazgató (Irodalomtudományi Intézet), délután *Hargittay Emil* tanár (Pázmány Péter Katolikus Egyetem), szombaton délelőtt *S. Sárdi Margit* tanár (ELTE).

A másik rendező intézet az Országos Széchényi Könyvtár azon kívül, hogy a helyet biztosította, a konferenciát megnyitó *Monok István* főigazgató és munkatársai személyes részvételükkel emelték a tanácskozás értékét. Örömmel vettük tudomásul *Ecsedy István* államtitkár bejelentését arról, hogy az OSzK térképtára támogatást kap. A rendezvényen megjelenő több mint száz vendég hallhatta a Veres Pálné Gimnázium kamarakórusának nemesen csengő hangjait, délben élvezhette az esztétikailag is kifogástalan fogadást. A déli szünetben *Somkuti Gabriella* vezetésével többen megtekintették az OSzK kétszáz éves történetét bemutató kiállítást.

- Február 23-án megkoszorúztuk Bod Péter Bod utcai emléktábláját, melyet *Lantos Györgyi* csongrádi művész készített *dr. Bod Péter* orvos kezdeményezésére, jelentős szellemi és anyagi támogatásával.

A Bod-konferencia emlékezetes percei voltak, amikor *Kerényi Ferenc* irodalomtörténész köszöntötte volt tanítóját, a 80 éves *Csepeti Péternét*, aki ebben az évben



fejezte be aktív könyvtárostánári munkáját és a Bod Péter Társaságban a titkári teendőket. Köszönjük Anci hűségét!

Terveink (2002–2004)

- Bellágh Rózsa* tagtársunk (OSzK) tájékozdik és tájékoztat a hazánkban (MTA Irodalomtudományi Intézet, ELTE stb.) és határainkon kívül (Magyarigen, Csernáton, Kolozsvár, Oxford stb.) folyó tudományos Bod-kutatásokról, kiadványokról, elektronikus feldolgozásokról.
- Dr. Bod Péter* tagtársunk folytatja a családtörténet kutatását.
- Bod László* emléktábláját elhelyezzük a Sasadi úton. Évente megkoszorúzzuk Bod Péter Bod utcai tábláját.
- Készülünk Bod 300. születésnapjára az Irodalomtudományi Intézet támogatásával.

2. Tervezünk egy erdélyi körutat Magyarigen, Olthévíz, Csernáton útvonalon.
3. A könyvtárostánárok mai feladatáról, napi gondjairól, sikereikről tanácskozunk több ízben, különös tekintettel a 11–12. osztályokkal is foglalkozó iskolákra. A téma gondozására *Apai Béláné dr. Csepely Erzsébet* tagtársunkat, új titkárunkat kértük fel. (Címe: 1116 Bp., Gyékényes u. 3.) Gondolatainkat kiadványokban is meg kívánjuk jeleníteni.

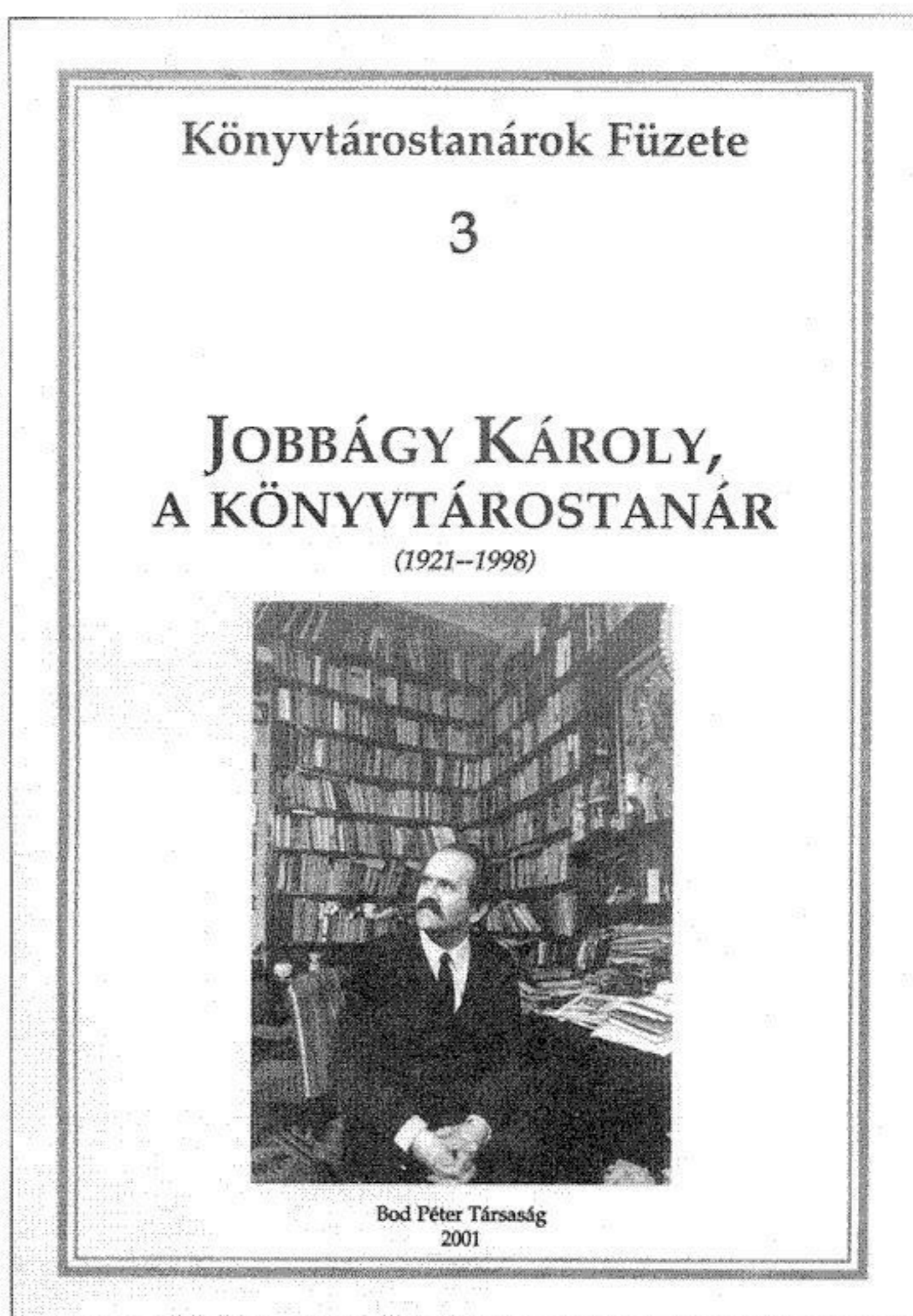


Befejezésül ezúton fejezzük ki köszönetünket azoknak a tagtársaknak, akik segítettek az utóbbi évben munkánkat: *Csordás Ágotának, Apai Bélánénak, Prőhle Évának* és másoknak, akiknek köszönhető az egyik felsőoktatási intézet tanárától február 23-án érkezett írás, melyben többek között ez áll: „szívből gratulálok ehhez a szakmailag is, emberileg is kitűnően megrendezett konferenciához! Példaértékű volt, ahogy a társaság háttérben maradva, de mégis szolgálatkészen rendelkezésre állt mindazoknak, akik a konferenciára eljöttek.”

Kiemelkedő *Jobbágy Kati* munkája, aki a kiadó támogatásával elkészítette a 3. sz. Könyvtárostánárok Füzetet: *Job-*

bágy Károly, a könyvtárostánár címmel, melyet a Bod-konferencián megjelentek ajándékként átvettek. Azon a konferencián, amely *Jobbágy* tanárnő szerint egyrészt a hallgatóságot felemelte, beavatta a kutatásnak, az elfelejtett értékek kutatásának világába. Megadta a tudásvágyó embereknek a tanulás lehetőségét. Másrészt ahol családi, baráti társasággá váltunk – ott, ahol érzelmileg közöttünk volt a XVIII. századi tudós *Bod Péter*, aki egy életen át szolgált egy ügyet. Együtt tanácskozó, együtt gondolkodó, egymást becsülő emberek közössége formálódott azon a február végi két napon.

Ugrin Gáborné,
a Bod Péter Társaság elnöke



„Én a könyvtárt a modern kor templomának tartom, a múlttal való kapcsolat ihletett helyének, ahol a meghatott csendben találkozik a lélek a régi korok és a jelen nagy szellemeivel, neves gondolkodóival.”

(Jobbágy Károly)

Mesélnek a ferencvárosi utcák

LUKÁCS EMÍLIA

„Az egész hazát csak eszmében foghatjuk fel, s így azon szeretet, mellyel az egyes falujához vagy környékéhez ragaszkodik, tulajdonképpen azon kapocs, mely őt a hazához köti.”

(Eötvös József: Vallomások és gondolatok)

A könyv Budapest története, pontosítva a IX. kerület, helytörténeti irodalmának kategóriájába tartozik. 2001. június 7-én az Ünnepi Könyvhétre jelent meg ezer példányban. Augusztusban újabb ezer példány követte, s most 2002-ben készül a második utánnomás kettőezer példányban.



A 253 oldal terjedelmű, 3 térképmellékletet, 213 fotót és szépirodalmi szemelvényeket is tartalmazó kiadvány úti-könyv és pedagógiai célzatú olvasókönyv ötvözeteként a magyar művelődéstörténet színes kaleidoszkópját kívánja kínálni az olvasással irányított városnéző sétálónak. A cél olyan oktatási segédanyagként használatos helytörténeti olvasókönyv összeállítása volt, amely a lakóhely múltjának és értékeinek megismerését szolgálja, a tizenéves korosztályt szólítva meg, de szól a városrész iránti minden érdeklődőhöz.

A közönség és a kritika részéről eddig még elismeréssel illették.

Ez a téma engem eddig nem igazán foglalkoztatott, kérésre kezdtem hozzá, magam köré gyűjtve néhány munkatársat. De megvallom, azért bele lehet szeretni. Mire a végére értem, kezdett kirajzolódni, „mire jó”. Mindaz, ami ösztönzött a munka során, egy úgynevezett szép könyv létrehozása utáni „áhítat”. S ha valami sikerült az egész munkából, az a próbatétel és a tapasztalatgyűjtés, hiszen egy kiadó munkáját „vezényelhettem le”, kezdve a tervezéstől a nyomdával vívott csatározásokig, beleértve a terjesztés megszervezését is.

Mint hogy a könyv már a tervezet kezdetén a helytörténeti ismeretek oktatását célozta meg, a kiadó nagy példányszámban látta el a fenntartásában levő IX. kerületi iskolákat.

S végezetül a könyv használatba iktatásának első lépéseként még a 2001/2002. tanévben indítottunk egy nagyszabású, a IX. kerület összes általános iskolájára kiterjedő négyfordulós helytörténeti vetélkedősorozatot. A *Ferencvárosi séták* helytörténeti vetélkedő 2001. november 5–2002. május 28-ig tart. Az egyes fordulók magukban foglalnak múzeumlátogatásokat, írásbelit, amely helytörténeti ismeretek *információs játékából* áll (felkészülési anyag a *Mesélnek a ferencvárosi utcák* c. könyv), iskolatörténeti írást, valamint az Olvasás napjához kapcsolódó, s a Ferencváros irodalmi vonatkozásaira építkező irodalmi műsort.

Ferencvárosi séták

Kerületi helytörténeti vetélkedő 7–8. osztályosok számára 2001/2002. tanév
– tájékoztató –

Általános cél

A helytörténeti ismeretek népszerűsítése, az oktatásba való bevezetésének kezdeményezése. A közvetlen környezet

tudatos megismerése a tanulók érzelmi-értelmi kötődését erősíti lakóhelyükhöz. Továbbá, nevelési cél a tanulók önálló gondolkodásának, alkotó készségének fejlesztése.

Célfeladat

A 2001/2002. tanévre kiterjedő többfordulós (I–IV.) helytörténeti vetélkedő indítása a kerületi iskolák 7–8. osztályos tanulóinak részvételével. A vetélkedő kapcsolódik az OLVASÁS ÉVE mozgalomhoz.

Szervezés

A vetélkedő szervezésében, lebonyolításában közreműködnek a Ferencvárosi Helytörténeti Gyűjtemény, a József Attila Ált. Iskola és az FMK dolgozói. Iskolánként a tanulók felkészítésének összehangolásában részt vállal az iskolai könyvtárosok kerületi munkaközössége.

Részvétel

A versenyen 10 kerületi iskola indult, iskolánként 7–8. osztályosokból szerveződő 4 fős csapatokkal. Versenyen kívül indult 1 iskola.

Összesen 16 csapat, 23 felkészítő tanár közreműködésével.

A versenyen induló 10 kerületi iskola:

Bakáts téri Általános Iskola, 1092 Bakáts tér 12.

Szent-Györgyi Albert 12 Évfolyamos Iskola,
1093 Lónyay u. 4–8.

Molnár Ferenc Általános Iskola, 1095 Mester u. 19.

Telepy Károly Testnevelés Szakosított 12 Évfolyamos Iskola,
1096 Telepy u. 17.

Ferencvárosi Általános- és Szakiskola,
1096 Lenhossék u. 24–28.

Leövey Klára Gimnázium, 1096 Vendel u. 1.

Vajda János Újreál Gimnázium, 1098 Toronyház u. 21.

Vörösmarty Mihály Általános Iskola, 1098 Lobogó u. 1.

Kosztolányi Dezső Általános Iskola, 1091 Ifjúmunkás u. 1.

Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola,
1091 Ifjúmunkás u. 13.

Versenyen kívül indult: József Attila Általános és
Alapfokú Művészeti Iskola, 1095 Mester u. 67.

Az egyes fordulók, tájékoztató jelleggel

Ferencvárosi séták – 1. forduló

Múzeumlátogatás

- Irányított feladat: a versenyző tanulók kapnak néhány kérdést, és e feladattal meglátogatják a kerületben levő múzeumokat.
- Élménybeszámoló írásban: a megadott témák alapján választanak egy múzeumot, és rövid élménybeszámolót készítenek. A beszámolót a II. forduló időpontjában hozzák magukkal.

Egy alkalommal több múzeum is meglátogatható. Az I. forduló tematikáját, útvonaljavaslatokat, a tartalmi és a formai követelményeket részletesebben *október közepén* kapták meg az iskolák. A múzeumokba a belépés díjtalan.

Ferencvárosi séták – II. forduló

Írásbeli vetélkedő

A tematikát, irodalmat *december közepén* kapták meg az iskolák.

Ferencvárosi séták – III. forduló

Kutatómunka: iskolatörténet. Kiegészítés: az iskola névadója + a névadó kerületi vonatkozásai + az utca vagy környék

Ferencvárosi séták – IV. forduló, döntő

Szóbeli, illetve irodalmi vetélkedő

Időpont: 2002. május 28. 14 óra. Helyszín: FMK.

- Szóbeli: alapja kerületnéző séta. A tematikát *április elején* kapták meg az iskolák.
- Kapcsolódva az OLVASÁS NAPJÁHOZ, rövid, műsoros jellegű összeállítás. Kerületünk gazdag irodalmi vonatkozásaira építve, minden iskola részéről 1–1 irodalmi téma kerülne feldolgozásra.

1. feladat (összesen: 14 pont)

Keressétek fel a kerületben található alábbi múzeumokat, kiállítóhelyeket:

1. látogatás

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM

1091 Bp., Üllői út 33–37.

Tel.: 456-51-00

Nyitva: keddtől vasárnapig

10–16 óráig

Bélyegző helye:



2. látogatás

A Ráday Kollégium épülete

1092 Bp., Ráday u. 28.

Tel.: 217-63-21

Ráday-könyvtár

Látogatható előzetes bejelentés után.

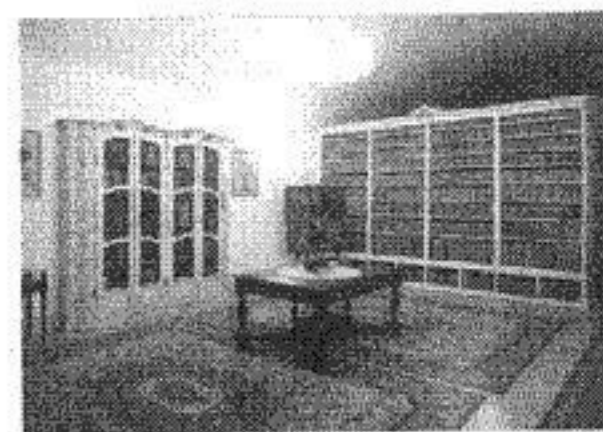
Bélyegző helye:

Biblia Múzeum

Nyitva: keddtől vasárnapig

10–17 óráig

Bélyegző helye:



3. látogatás

Malomipari Múzeum

1095 Bp., Soroksári út 24.

Tel.: 456-34-60

Nyitva: hétfőtől péntekig

9–14 óráig.

Bélyegző helye:



Húsipari Múzeum

1097 Bp., Gubacsi út 6/b.

Tel.: 215-73-50

Nyitva: hétfőtől péntekig 9–13 óráig.

Bélyegző helye:

4. látogatás

Ferencvárosi Helytörténeti

Gyűjtemény

1093 Bp., Pipa u. 4.

Tel.: 218-74-20

Nyitva: keddtől péntekig

10–16 óráig,

szombaton 10–14 óráig.

Bélyegző helye:

Ferencvárosi Pincegaléria

1095 Bp., Mester u. 5.

Nyitva: keddtől szombatig 10–18

óráig.

Bélyegző vagy aláírás:



Malomipari Múzeum (5 pont)

Húsipari Múzeum (4 pont)

Ferencvárosi Helytörténeti Gyűjtemény (6 pont)

4. Jelenleg milyen kiállítás látható a Ferencvárosi Pincegalériában? (1 pont)

3. feladat (összesen: 40+10 pont)

Múzeumi élményeiteket foglaljátok össze írásban.

Az alább felsorolt témák közül tetszés szerint válasszatok ki egyet, és készítetek élménybeszámolót. A témák után megadott könyvrészletek is használhatók ennek elkészítéséhez.

Beszámolótok ne legyen rövidebb, mint egy A/4-es oldal, de ne legyen hosszabb, mint négy A/4-es oldal. Plusz pontért illusztrációt is készíthettek!

VÁLASZTHATÓ TÉMÁK

1. Az Iparművészeti Múzeum

Felhasználható irodalom:

- Mesélnek a ferencvárosi utcák. (Összeáll. *Lukács Emília*). Bp., Ferencvárosi Önkormányzat. 2001, 58–60. o. (A könyv megtalálható az iskolák könyvtárában.)
- *Ács Piroška*: „Keletre magyar”. Az Iparművészeti Múzeum palotájának építéstörténete a kordokumentumok tükrében. Bp., 1996. (A könyv megtalálható a Ferencvárosi Helytörténeti Gyűjteményben.)
- Adalékok a Belső-Ferencváros történetéhez. (Szerk. *Szabó-Pap Krisztina*). Bp., Budapesti Városszépítő Egyesület. 1986., 495–506. o. (A könyv megtalálható a Ferencvárosi Helytörténeti Gyűjteményben, illetve a Lónyay utcai iskola könyvtárában.)

2. Ráday Gedeon könyvtár

Felhasználható

- Mesélnek a ferencvárosi utcák. 33–39. o.

3. A Biblia világa

4. Ferencváros, a malmok városa

Felhasználható irodalom:

- Mesélnek a ferencvárosi utcák. 188–189. o.

5. A ferencvárosi húsipar

Felhasználható irodalom:

- Mesélnek a ferencvárosi utcák. 190–191. o.

6. A XIX. század Ferencvárosa – A Ferencváros met-szeteken című kiállítás alapján

Élménybeszámoló: 40 pont

Illusztráció: +10 pont

2. feladat (összesen: 36 pont)

A múzeumok látogatása során tudjátok meg:

1. Mikor épült az Iparművészeti Múzeum, és kik tervezték az épületet? (3 pont)

.....
.....
.....

2. Mikor alapították az alábbi múzeumokat? (5 pont)

Iparművészeti Múzeum

Biblia Múzeum

Malomipari Múzeum

Húsipari Múzeum

Ferencvárosi Helytörténeti Gyűjtemény

3. Írjátok le, mit láttatok a múzeumokban, milyen állandó, illetve időszakos kiállításokkal várják a látogatókat a múzeumok? Milyen tárgyi emlékeket gyűjtenek?

Iparművészeti Múzeum (6 pont)

Biblia Múzeum (3 pont)

Ráday-könyvtár (3 pont)

A Ferencvárosi séták helytörténeti vetélkedő

II. forduló írásbeli.

Az írásbeli felkészülésének alapja a *Mesélnek a ferencvárosi utcák* című helytörténeti olvasókönyv megadott részletei. A tudnivalók elsajátításában segít a múzeumlátogatások során már látott *A Ferencváros metszetein* című kiállítás.

Az írásbeli két részből áll:

1. Szellemi totó és információs játék, amelyek megoldásait könyv nélkül kell tudni. Az ehhez szükséges irodalom az alábbi könyv bizonyos fejezetei:

Mesélnek a ferencvárosi utcák. Helytörténeti olvasókönyv. (Szerk. Lukács Emília). Bp., Ferencvárosi Önkormányzat. 2001.

III. forduló

Kutatómunka: iskolatörténet

TARTALMI ÉS FORMAI KÖVETELMÉNYEK

Minden versenyző csapat részéről várunk egy 2 oldalnál nem rövidebb, de 10 oldalnál nem hosszabb dolgozatot. Az oldal alatt kézzel írott A/4-es oldal értendő. Kézírást, írógéppel vagy szövegszerkesztővel írt munkákat egyaránt elfogadjunk.

Minden versenyző csapat elképzeléseinek megfelelően, az iskola sajátosságaihoz igazítva építi fel tartalmilag a dolgozatot.

Követhető vázlat (amennyiben ez az adott iskola esetében lehetséges):

- néhány szó az utcáról vagy a környékről
- néhány szó az iskola névadójáról
- a névadó kerületi vonatkozásai (Használható a *Mesélnek a ferencvárosi utcák* c. könyv névmutatója.)
- az iskola története

Követelmény: Az iskolatörténet megírását minden esetben előzze meg egy kutatómunka. Ennek eredmé-

2. Könyv használatával megoldandó feladat.

Tanulmányozzátok a *Mesélnek a ferencvárosi utcák* című könyv járulékos részeit: az időrendi áttekintést, a függelék, az illusztrációk jegyzékét és különösen a névmutatót, mert ezek segítségével (e könyv használata mellett) kell megválaszolni néhány kérdést.

A könyvet a versenyen biztosítjuk!

Az írásbeli időtartama: 45 – max. 55 perc.

Maximálisan szerezhető pontszám: 100 pont.

Emlékeztető

Az I. forduló anyagát – a múzeumi élménybeszámolót, valamint a lebélyegzett lapokat és válaszokat – hozzátok magatokkal!

nyét, a megadott terjedelmi kereteknek megfelelő (2–10 oldalnyi) összefoglalást a felhasznált irodalom jegyzéké zárjon!

A kutatáshoz bármilyen dokumentumtípus használható:

- kézirat
- (nyomtatott) könyv
- időszaki kiadvány: hírlap, folyóirat, az iskolák évkönyvei stb.
- audiovizuális dokumentumok (az iskola történetéről, eseményeiről készült hangfelvétel, videofelvétel)
- elektronikus dokumentum: CD-ROM stb.

A dolgozat megírásához felhasznált dokumentumokról az irodalomjegyzék összeállítása kötelező! (Ugyancsak kötelező a szó szerinti idézetek forrásának pontos megadása!)

Példa irodalomjegyzék elkészítésére:

1. Adalékok a Belső-Ferencváros történetéhez. Szerk. Szabó-Pap Krisztina. Bp., 1986, Budapesti Városszépítő Egyesület.

Tájékoztató a IV. fordulóról

Általánosan

- A helytörténeti vetélkedő többek között az **OLVASÁS ÉVE** mozgalomhoz kapcsolódik, hiszen az olvasás tájékozódás, tanulás, művelődés, s olvasás nélkül aligha lett volna kivitelezhető eddig is ez a verseny.
- A IV. forduló, a döntő alkalmával az olvasáshoz úgy kerülünk közelebb, hogy az **OLVASÁS NAPJÁHOZ** közeli időpontban, a már megbeszélte május 28-i napon a szépirodalomra összpontosítottunk. A téma: a kerület irodalmi vonatkozásai.

A IV. fordulónak, a döntőnek két része lesz:

- a) egy rövid irodalmi információs játék,
- b) egy műsoros összeállítás.

A kihúzott irodalmi témával kapcsolatosan

- Mindenki a saját témáját tetszés szerint, fantáziájára hagyatkozva dolgozhatja fel.
- Mégis, hogy a kihúzott témák egyetlen teljes műsorrá alakuljanak, útmutatóként némi pontosítás.

A versenyző csapatok előadása tartalmazza:

- a kihúzott témától függően az adott költő, író vagy költők, írók egy-két mondatos
 - rövid, de lényegre törő méltatását,
 - IX. kerületi vonatkozásainak kiemelését

- az adott irodalmi klasszikus(ok) költészetéből vagy prózájából előadásra kerüljön valami, tehát legyen egy rövid, műsoros rész.

(Ez tetszés szerint többféle módon megoldható: felolvasnak vagy könyv nélkül előadnak egy verset vagy prózát, illetve vers- vagy prózarészletet, de meg is lehet jeleníteni. Az egész elképzelhető úgy, hogy először ismertetik az irodalmi alkotót, ferencvárosi vonatkozásait, s következik a vers- vagy prózarészlet. De úgy is, hogy az ismertetőt mint összekötő szöveget megtöri egy szavalat vagy részletek felolvasása stb. Az egészet kivitelezheti egy versenyző vagy a csapat mind a négy tagja, de ha több szereplőre van szükség egy jele-

nethez, más tanulót, tanulókat is be lehet vonni az iskolából.)

Összegezve:

Mindent lehet szinte, csak a lényeg: mindenki gondoljon arra, hogy a résztémákból az összes versenyző és a hallgatóság részére egy teljes műsor legyen: mégpedig IX. kerületi vonatkozásokkal is rendelkező magyar irodalmi klasszikusok műveiből készülő „pillanatfelvételek” műsora.

Kötelező

Az egész előadás (ismertető+előadott vagy megjelenített irodalmi alkotás) 10 percnél hosszabb nem lehet!



Kedveseim, akik most még iskolások vagytok, és valamikor felnőtteként átveszitek tőlünk a gondok, megoldandó problémák mellett az élet szépségeit is, sose feledjétek el, hogy nincs magányos ember, míg a Földön könyvek találhatók. A betű gyógyít és varázsol, a betű vigasztal és dicsér, a betű segít. Olvassatok sokat, sokféle! Szép élményeket és szép felindítást kíván Mindnyájatoknak szeretettel.

Szabó Magda



„... csak abból lesz a jövő közönsége, akít gyermekkorában olvasni tanítottunk, elviszünk színházba, hangversenyre. És ha valaki is legyintene, hogy van ennél fontosabb dolgunk is, jó lenne, ha észbe kapna, hogy nincs ennél fontosabb dolgunk! ... nincs ennél jobb befektetés.”

Csukás István

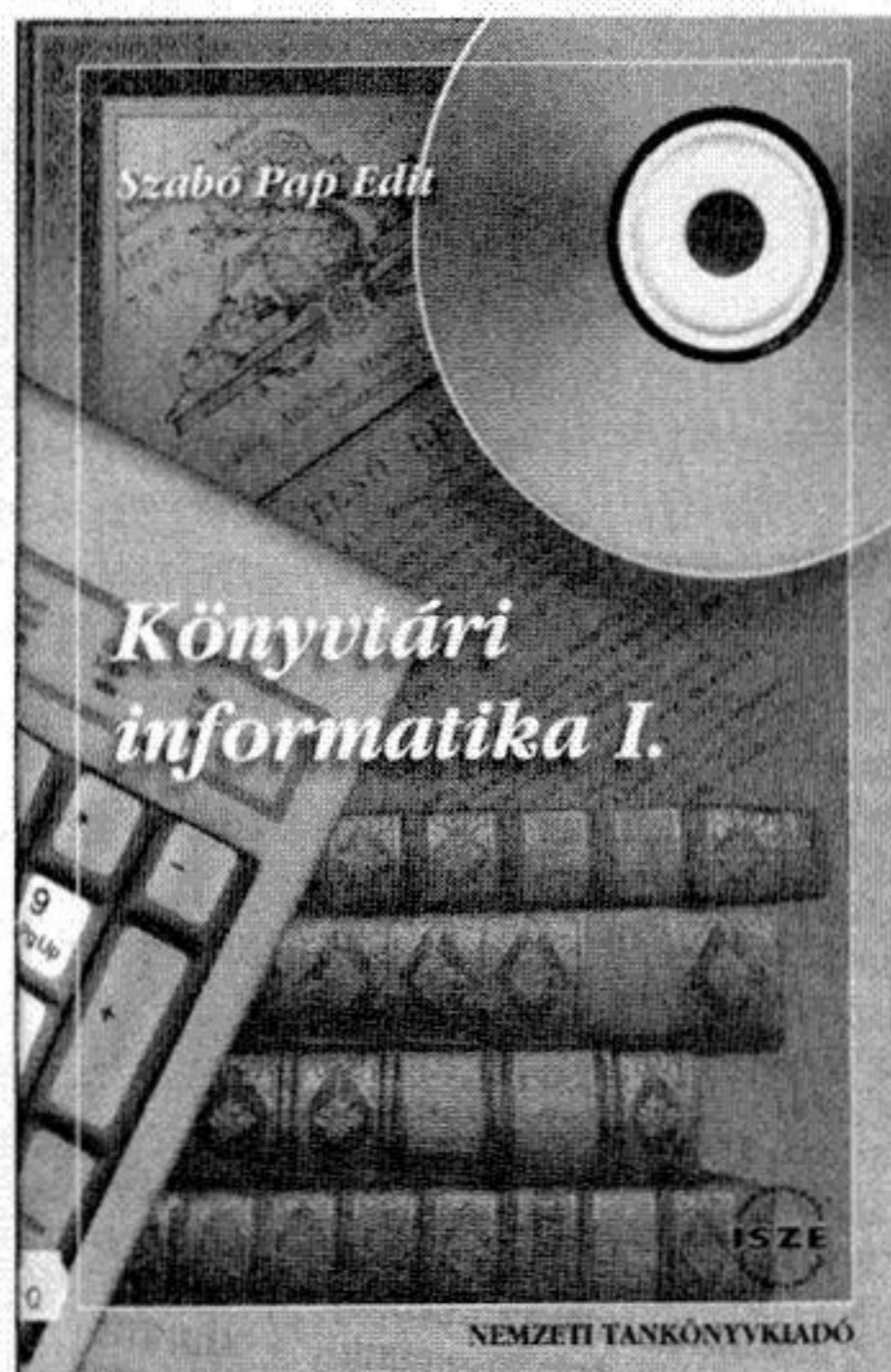
Könyvtári informatika I–II.

KÖNYVISMERTETÉS

Szabó Pap Edit: Könyvtári informatika I–II. Bp.: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001. 56, ill. 80 p.

2001. szeptember 15-én találkoztam először az ISZE Számítástechnikai tankönyvmodul sorozatába tartozó két kis kötetrel a Könyvtárostánárok Egyesületének 15 éves évfordulójára rendezett országos szakmai napon az OSZK-ban. A könyvtárhasználat oktatásával kapcsolatba hozható témákról hallhattunk gyakorlati és elméleti jellegű előadásokat, majd zárásként e könyveket a szerző maga is bemutatta.

A Könyvtári informatika I. és II. első ránézésre két kötetes műnek tűnik, de amint kinyitjuk látszik, hogy nem egymás folytatásai, hanem mindegyik használható önállóan is. Az első rész az általános iskolásoknak szól, egy mesebeli királyfi történetével színezve, akinek az útját kísérhetjük végig, hogyan igazodik el az információk birodalmában. A könyvtártípusok bemutatásán keresztül jutunk el a „Könyvtár”-hoz, melyben a könyvtári rend, kézikönyvtár, a katalógus, bibliográfia és a szellemi munka technikája c. fejezetek következnek. Az egyes részek ismertetése tömör és lényegre törő, melyet kérdések és feladatok követnek, megkönnyítve az anyag feldolgozását. Külön tetszett, hogy nem feledkeztek meg a közhasznú ismereteket nyújtó dokumentumtípusokról sem. A kötetet 4 oldalas színes melléklet gazdagítja, melyben többek között híres könyvtárakat láthatunk. Egyéb kiegészítők is segítik a tankönyv használatát, mint a kislexikon és a tárgymutató, vagy a kicsit szűkszavú szakrendi jelek listája. Néhány könyvtár Internet-címe elindít a világháló meghódítására. Sajnálatos módon egy-két sajtóhiba is becsúszott, de ez remélem senkit nem vezet félre, a kollégákat biztosan nem, a gyerekek esetében pedig javítani kell. (Életrajz 920, nem 943!, elektronikus könyvtár címe helyesen: www.mek.iif.hu)



A második rész már nagyobbakhoz szól, talán a középiskolásokhoz. Épít a korábbi ismeretekre, azokat nem ismétli, csak kiegészíti. Egy adott területről, pl. a folyóiratokról újabb tudnivalókat közöl, mint az előző kötetben nem említett ISSN számot, vagy például a tallózó és referáló folyóiratot. A középiskolások esetén is érdemes az első rész-



ben feldolgozott ismereteket áttekinteni, hiszen a diákok eltérő ismereteket hoznak magukkal, és ez a kötet nem terjed ki minden részletére egy-egy témának, hiszen úgy tekinti, hogy ezek már meglévő ismeretek.

Felépítése az első kötetől eltérő. Dokumentumtípusokkal kezd. Külön fejezetet szentel a bibliográfiáknak és a katalógusoknak, majd a különböző könyvtárakkal találkozhatunk. Ízelítőt kapunk az internetes könyvtári szolgáltatásokból, valóságos és virtuális könyvtárakról. Befejezésként pedig a szellemi munka technikája c. fejezet következik. Ezután néhány összefoglaló feladat sorakozik. Itt is találunk függelékkel, ahogy előző társánál, melyben Internet-címek, a Sziren program bemutatása, megyei könyvtárak címlistája, kislexikon, tárgymutató és ajánlott irodalomjegyzék szerepel.

A kötet jól alkalmazható a könyvtárhasználat tanításában. Feladatai, gyakorlatai megkönnyítik a könyvtáros-tanár munkáját, hiszen minden fejezet feldolgozásához ad segítséget. A közölt ismeretanyag jól tagolt, logikus felépítésű. Néhány kézikönyv egy-egy oldalát is közli, így minden diák ugyanazon a feladaton figyelheti meg a jellemző tulajdonságokat, amennyiben tankönyvként használják, vagy van elegendő példányszám. A fejezetek végén, ahol lehet, érdekességeket sorakoztat fel a tudomány világából, melyek további kutatásra vagy elgondolkodásra ösztönöznek.

Összességében elmondható, jól használható köteteket készített a szerző, melyek igazodnak a kerettantervben előírtakhoz. Az ára sem borsos, 358 ill. 361 Ft.

A könyvecskék, mint már említettem az ISZE (Informatika és Számítástechnika tanárok Egyesülete) Számítástechnikai tankönyvmodul sorozat tagjai, melyekből én magam is többet használok számítástechnika órákon, de remélem ez a kötet nem helyettesíti majd a könyvtárostánárokat, mert azért arra nem elegendő.

Jákliné Tilhof Ágnes
számítástechnika szakos
könyvtárostánár

CD-ROM-ok az OLVASÁS TÜKRÉBEN

IX. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál

Időpontja: 2002. április 21., vasárnap – KÖNYVTÁROS KLUB

Magyarország ezer éves kultúrtörténete – Enciklopédia Humana Egyesület
ENCYCLOPAEDIA HUMANA HUNGARICA sorozat, 9. rész

A magyar irodalom gyöngyszemei – Arcanum Adatbázis Kft.
NYUGAT 1908–1941
VERSTÁR – 50 magyar költő összes verse
JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVE
NÉMETH LÁSZLÓ ÖSSZES MŰVE
SHAKESPEARE ÖSSZES MŰVE
MIKSZÁTH KÁLMÁN ÖSSZES MŰVE
ADY ENDRE ÖSSZES MŰVE

Kaland, muzsika, német és olvasás Manóknak
– ProfiMédia Kft.
MANÓKALAND (képesfejlesztő program kisiskolásoknak)
MANÓMUZSIKA (zenekoktató program kisiskolásoknak)
MANÓNÉMET (nyelvi oktatóprogram kisiskolásoknak)
MANÓOLVASÁS (olvasástanítási program kisiskolásoknak)

Az I. és II. világháború története
– Hadtörténeti Intézet/CyberstonE
I. VILÁGHÁBORÚ NAGYLEXIKON
II. VILÁGHÁBORÚ NAGYLEXIKON

Határtalan irodalom és képzőművészet – Automex Kft.
MAGYAR IRODALOM ÉS KÉPZŐMŰVÉSZET A HATÁRON TÚL
(„Határokon járok örökké”)

A magyar tudomány és technika nagyjai – BME–OMIKK
MAGYAROK A VILÁG TUDOMÁNYOS-MŰSZAKI HALADÁSÁÉRT
GÁBOR DÉNES (1900–1979)
MILLNER TIVADAR (1899–1988)
THE VOICE OF THE MARTIANS

Játékos idegennyelv-oktatás tinédzsereknek – Marconi Kft.
NYELVI PUZZLE
(angol és német szó-kép kirakó játék 8–13 éveseknek)

Nyelvoktató sorozat öt világnyelven – Premiere Kft.
TELL ME MORE. ANGOL, NÉMET, FRANCIA, SPANYOL, OLASZ

Iskolai könyvtárat avattunk

A kistérségi Petőfi Sándor Általános Iskola 2001-ben pályázatot nyújtott be a Megyei Köznevelésért Közalapítványhoz könyvtárfejlesztési célok megvalósítására.

Az elnyert összeg, és az önkormányzat által biztosított önrész összesen 2,8 millió forint komoly minőségi változásokat tett lehetővé.

Elkészült a könyvtár 50 m²-es olvasóterme, mely új bútorokat is kapott. A cél az, hogy a könyvtár az iskola információs központja legyen. Nyújtson lehetőséget az önálló ismeretszerzésre, rendezvényeivel segítse elő a gyerekek közéleti érdeklődését, aktivitását. Az iskolai újság szerkesztéséhez is megszülethetett a technikai háttér.

A munkák befejeződtek, az ünnepélyes átadásra 2002. március 12-én 10 órakor került sor.

Meghívtuk a könyvtáros szakma országos képviselőit a Könyvtárostanárok Egyesületének elnökét és titkárát, a megyei kuratórium tagjait és a fenntartó önkormányzat képviselőit.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik a könyvtár létrehozásában részt vettek.

A tanulóknak és a tanároknak sok meghitt, feledhetetlen élményszerző percet, órát kívánok.

Jaross Jánosné
könyvtárvezető

Petőfi Sándor Ált. Isk., Kisbér

Bővült a kistérségi Petőfi könyvtár

A kistérségi Petőfi Sándor Általános Iskolában egy rövid, bensőséges kis ünnepség keretében avatták fel tegnap a megújult könyvtárat és az újonnan kialakított olvasótermet. Egy pályázaton 2,7 millió forintot nyert az iskola – mondta el Vida Gyuláné igazgató. Az így kapott pénzből sikerült felújítani a meglévő könyvtár bútorzatát. A mintegy ötven négyzetméter alapterületű könyvtárhoz egy ugyancsak ötven négyzetméteres olvasótermet alakítottak ki.

Természetesen a technikai felszereltségről is gondoskodtak. A megújított könyvtár ünnepélyes felavatásán többek között részt vett Balogh Mihály, a Pedagógiai Könyvtár és Múzeum főigazgatója, Lázár Mózes, a megyei közgyűlés elnöke és dr. Udvardi Erzsébet polgármester.

Az iskola számára azért is fontos volt, hogy a közel tizenhatezer kötetes könyvtár megújuljon, mert ott tudják tartani a jövőben a könyvtári órákat. A tanrendben meghatározott óraszámban a diákok megtanulják, hogy miként is kell a könyvtárban eligazodni, miként kell a kézikönyveket használni. Az iskolának van félállású könyvtáros tanára Jaross Jánosné személyében, akinek komoly szerepe volt a pályázat megírásától egészen a mostani átadásig, hogy a könyvtár megújulhatott. A könyvtári foglalkozások mellett szakköröknek és a diákönkormányzatoknak is jut hely az új olvasóteremben.

Az ünnepélyes átadást követően a könyvtárosok kihasználták azt a lehetőséget, hogy a megnyitón részt vett Balogh Mihály főigazgató, Varga Zsuzsa, a Könyvtárostanárok Egyesületének elnöke és Halmi Erzsébet, a megyei pedagógiai intézet könyvtárvezetője. Ugyanis a hivatalos átadást követően szakmai beszélgetést rendeztek. Ennek középpontjában a könyvtár, mint információs központ, működése szerepelt és a szakmai körökben sok vitát kiváltó kettős ellenőrzés.

A délután folyamán már a diákok is birtokukba vehették a megújult könyvtárat és új olvasótermet. Egy vidám vetélkedő keretében mérték össze tudásukat Humor az irodalomban címmel. Ezt követően pedig az iskola hagyományos eseményeinek ad méltó keretet a könyvtár.

– tátrai –

(Kistérségi Újság, 2002. március)

Számítógépes könyvtári programok: WINISIS 1.4

JURICS IMRE

A CDS/ISIS mint elérhető könyvtári alkalmazás

A CDS/ISIS egy fejlett nem-numerikus információ tároló és visszakereső rendszer, melyet az UNESCO fejleszt. A rendszer különböző változatai DOS, Windows és LINUX környezetben működnek. Kifinomult keresési nyelve és korlátlan megjelenítési formátumai széleskörű felhasználását. Világszerte mintegy 20000 intézményben használják a rendszert.

A különböző változatok használata között lényeges eltérés nincs. A főbb jellemzők:

A felhasználói felület az igényeknek megfelelően alakítható és a bejelentkezéstől függően változtatható (pl. az olvasók nem használhatják az adatbeviteli űrlapokat, nem törölhetnek tételeket).

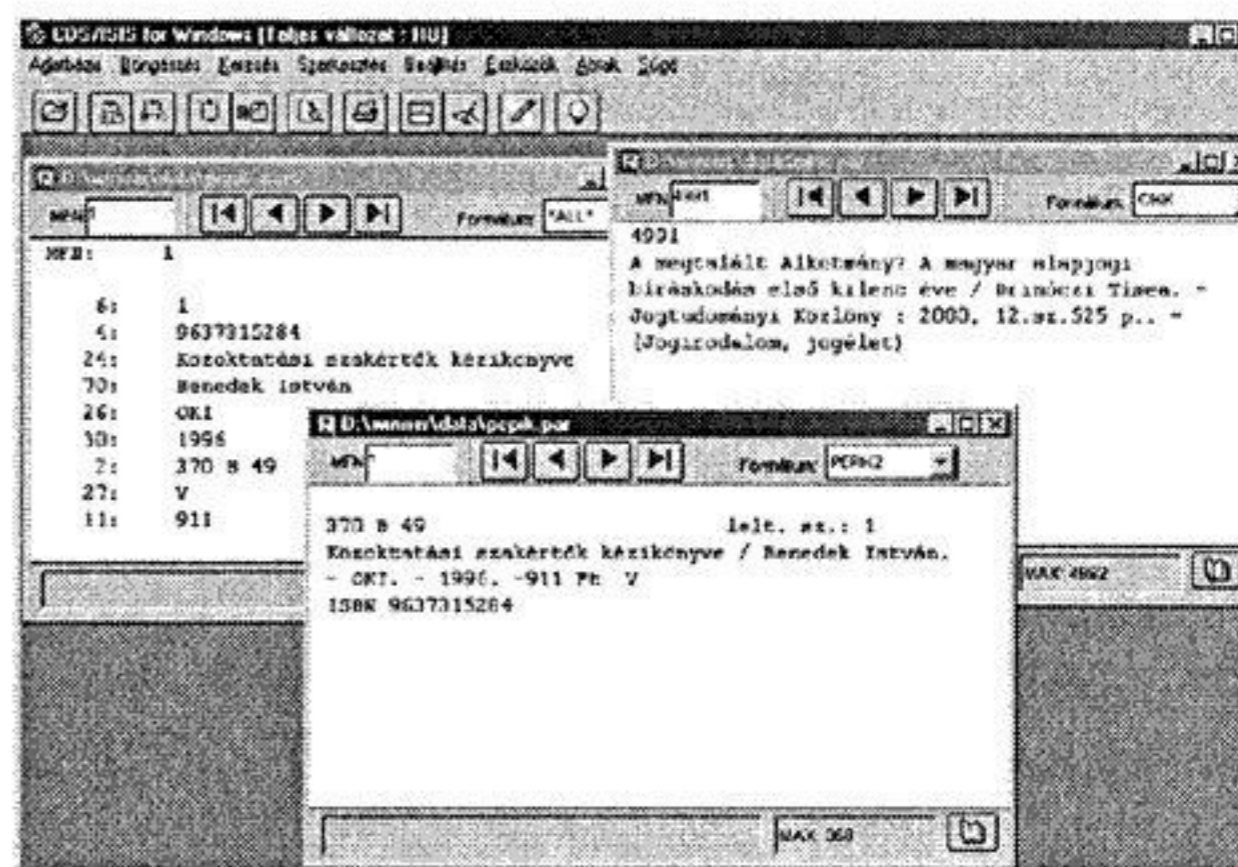
Még a Windowsos verzió igényei nem túlzóak, legalább 16 MB RAM, 10 MB merevlemez, Windows 3.x, Windows 95/98/ME, Windows NT vagy Windows 2000 operációs rendszer. Természetesen több memóriával és nagyobb winchesterrel még gyorsabb az egyébként sem lassú működés. Természetesen a 2000-es év kompatibilitás biztosított.

A kompatibilitás érdekében valamennyi változat ugyanazt az adatbázis szerkezetet használja. Ez egy jól bevált megoldás amely változó hosszúságú rekordokat kezel, lehetővé teszi a kisebb háttértároló alkalmazását és gyorsabb keresést.

Telepítés után az első lépés a felhasználó igényeinek és az alkalmazási területnek megfelelő adatbázisok kialakítása. Ez azt jelenti, hogy adatbázisonként 16 millió rekordot tárolhatunk, rekordonként 999 mező (szükség szerint ismétlődő, vagy almező) kialakítási lehetőséggel.

tárgyszójegyzék előállítás a bevitt adatokból. Ugyanakkor biztosított az adatcsere lehetősége a nemzetközi ISO 2709, HUNMARC szabványnak, dBase-nek, pontosvesszővel elválasztott szöveges állományoknak megfelelő formátumokban, így a korábban más programokkal feldolgozott állomány nagy valószínűséggel átemelhető.

A használható adatbázisok legördülő menüből választhatók ki. Korlátlan számú adatbázis használható, egyidejűleg több adatbázis is megnyitható, minden adatbázis külön ablakban jelenik meg, sőt ugyanaz az adatbázis többször is megnyitható, ilyenkor az ablakokban más-más rekord vagy ugyanaz a rekord más formátumban jeleníthető meg.



Tetszőleges kijelzési formátumok, rendezési és nyomtatási funkció lehetővé teszik, hogy a felhasználó katalógusokat, mutatókat készítsen. A keresési eredmények elmenthetők és később kinyomtathatók. A nyomtatás hálózati nyomtatóra is történhet.

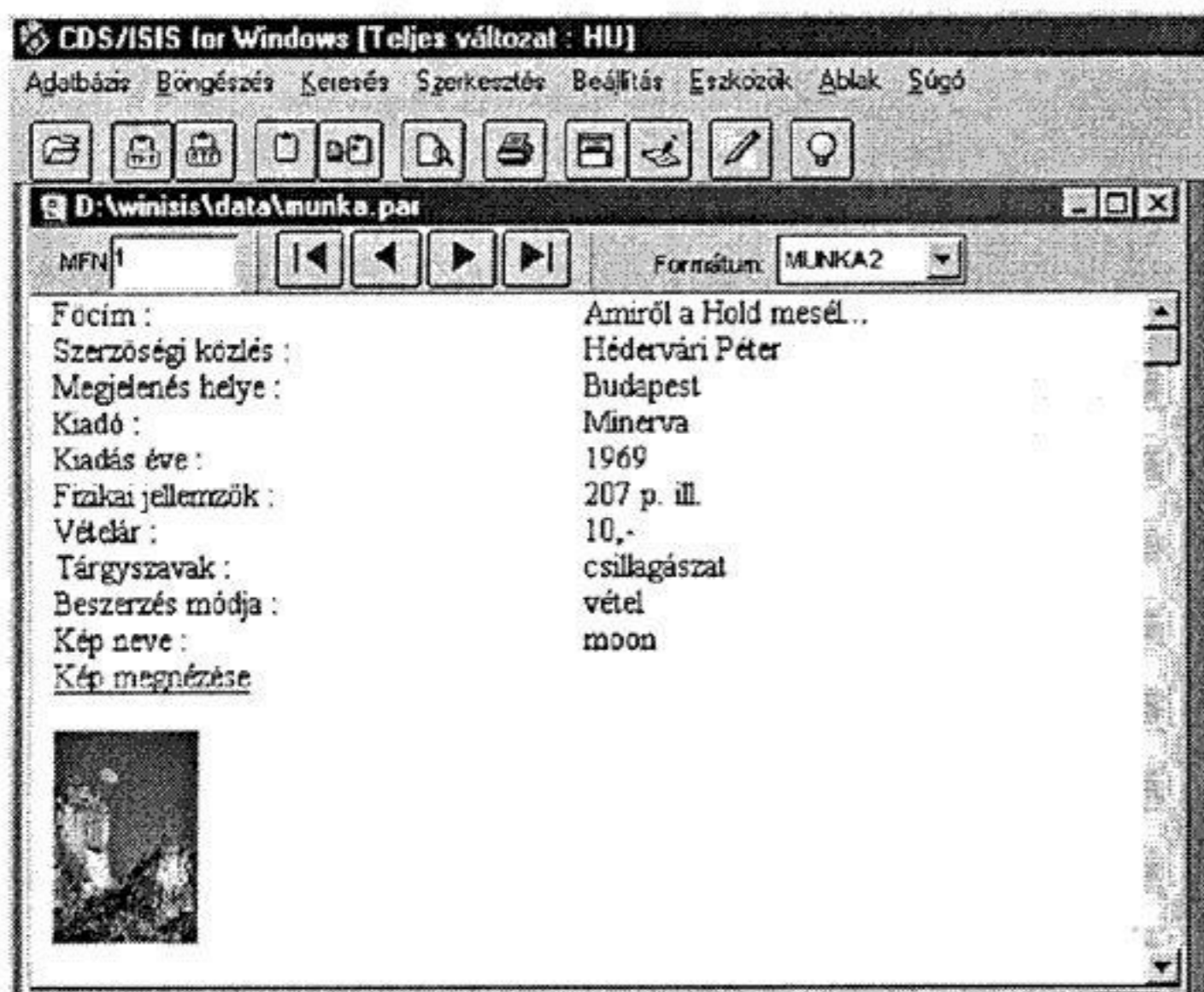
Adatbevitelkor más Windows alkalmazásokból áthúzható információ, szöveg a szerkesztő ablakba. A rekord bevitele után az adatbázis azonnal tárolja az adatokat, így áramszünet esetén minimális az adatvesztés, nem omlik össze az adatbázis.

Valamennyi változat CD-meghajtóról is használható (egy-egy elkészült, befejezett adatbázis CD-ROM-ra írható, onnan elérhető, kereshető, így megakadályozható a véletlenszerű letörlés, biztosítható az adatok védelme)

Szintén lényeges a teljeskörű helyi hálózatos üzemmód: valamennyi adatbázis csak olvasható állományként is definiálható, így a felhasználók nem írhatják felül az adatokat. Megfelelő jogosultsággal rendelkezők azonban akár többen is bevitelnek, javíthatnak rekordokat akár ugyanabban az adatbázisban is. A JavaISIS változat interneten keresztül is biztosítja a keresést és az adatbevitelt.

Referenciahelyek:

Jókai Mór Közgazdasági Szakközépiskola, Pápa
Pesterzsébeti Pedagógiai Intézet – Tel.: 1/421-0771
pestped@axelero.hu
www.pepint.hu



Szükségesnek ítélt BMP vagy JPG képek, szöveges vagy például PDF állományok szintén tárolhatók és megjeleníthetők.

A rendszer egyik erőssége a hatékony kereső-nyelv és szabad szöveges keresési lehetőség, valamint az automatikus

Kedvenc Könyveink – szavazás az Olvasás Éve alkalmából

Az Olvasás Éve Programiroda, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése, a Magyar Könyvklub Rt., a Libri Könyvkereskedelmi Kft. és a Lira és Lant Rt. az Olvasás Éve alkalmából szavazást indított a tíz legkedveltebb könyv listájának felállítására. A lista a magyar olvasók szavazatai alapján azon alkotásokat szeretné egybegyűjteni, melyek leginkább hatással voltak olvasóikra, és a legmaradandóbb élményt nyújtották számukra. Akik szavazatukat nevük és címük megadásával küldték be, sorsoláson vettek részt!

A szavazás célja pedig nem más volt, mint a tíz legkedveltebb könyv listájának felállítása.

A szavazáson bárki – névtelenül is – részt vehetett, aki szereti a könyveket, akinek az olvasás öröm. Azok, akik szavazatukat nevük és címük megadásával adták le, sorsoláson vettek részt, ahol **3 db 100.000, 10 db 10.000 és 1000 db 2000 forint értékű könyvutalványt** nyerhettek.

A jelöléseket két lista felállításához várták: a tíz legemlékezetesebb magyar, valamint a tíz magyarul megjelent külföldi olvasmány. A szavazatban legfeljebb tíz-tíz művet lehet felsorolni – tehát ennél kevesebbre is lehetett szavazni – a szerző és a cím lehetőleg pontos megnevezésével.

A szavazás eredményhirdetése és a nyeremények átadása 2002. április 19-én a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon volt.

Eredmény:

Magyar szerzők művei

1. *Gárdonyi Géza*: Egri csillagok
2. *Jókai Mór*: Az aranyember
3. *Molnár Ferenc*: A Pál utcai fiúk
4. *Fekete István*: Tüskevár
5. *Madách Imre*: Az ember tragédiája
6. *Fekete István*: Vuk
7. *Jókai Mór*: A kőszívű ember fiai
8. *Móricz Zsigmond*: Légy jó mindhalálig
9. *Márai Sándor*: A gyertyák csonkig égnek
10. *Szabó Magda*: Abigél

Külföldi szerzők művei

1. *J. R. R. Tolkien*: A Gyűrűk Ura
2. *W. Shakespeare*: Rómeó és Júlia
3. *Stendhal*: Vörös és fekete
4. *A. A. Milne*: Micimackó
5. *Erich Kästner*: A két Lotti
6. *A. d. Saint-Exupéry*: A kis herceg
7. *F. M. Dosztojevszkij*: Bűn és bűnhődés
8. *J. K. Rowling*: Harry Potter és a bölcsek köve
9. *Victor Hugo*: Nyomorultak
10. *J. K. Rowling*: Harry Potter és a tűz serlege

Könyvajánlás

Kultúra alulnézetben: Könyvtárostanárok vallomásai / Sáráné Lukátsy Sarolta

Folytatva az 1995-ben kibővült egyesületi profilt, megjelent a KTE gondozásában régi kedves kollégánk, *Sáráné Lukátsy Sarolta* interjúkötete.

A Fejér Megyei Pedagógiai Intézet közreműködésével igényes kötetű szerkesztett riportokból megtudhatjuk, hogyan vélekednek a kollégák saját pályájukról, munkájukról?

Vallomásaikat interjúcsokorba gyűjti a szerző, hogy ezredvégi képet mutasson a jelennek és a jövőnek a „kultúráközvetítők” életérzéséről, hivatásáról és gondjairól. A 39 beszélgetés az elmúlt három év „láttelele”, a Dél-Alföldön élő iskolai könyvtárosok munkájáról, kultúrájáról, iskolájáról, gyerekekről, pénzről megfogalmazott gondolatai alapján.

Célját – a könyvtárostanárok egyénisé-



gének, szellemiségének, elhivatottságának bemutatását indirekt módon valósítja meg kollégánk, amikor vallomásokká fogalmazza, gyűrja a beszélgetéseket. Így teszi hitelessé riportanyagait, akiknek megbecsülésére íródott a kötet.

A beszélgetéskötetben megfogalmazott problémák, azok megoldási stratégiái, a megvalósítás tapasztalatai, szakmai tanulságai, erőteljes hatással lehetnek a könyvtáros szakma mai attitűdjének megerősítésére, esetleges módosítására.

Sáráné Lukátsy Sarolta több évtizedes szakmai elismertsége hitelessé teszi az abban leírtakat. Reméljük teljesül a szerző kívánsága: „*Talán akadnak majd olyanok, akik segítenek optimistábbá hangolni ezt a – majdnem szociológiai – látteleletet.*”

A könyvet – amely a NKÖM, NKA és a Fejér Megyei Pedagógiai Szolgáltató Intézet támogatásával készült – a Könyvtárostanárok Egyesülete Debreceni Nyári Akadémiáján is meg lehet megvásárolni. Ára 990 Ft.

Megrendelés: Könyvtárostanárok Egyesülete 1088 Budapest, Múzeum u. 7.

Pályázat az iskolai könyvtárak fejlesztésére

A BENYÚJTANDÓ PÁLYÁZAT TARTALMI ELEMEI

Javaslat

Pályázati munka teljes összege:

Saját forrás:

A megvalósításhoz, az alapítványhoz igényelt összeg:

.....

I. RÉSZ

HELYZETELEMZÉS

- Az iskola neve, az iskola tanulólétszáma, pedagógusok száma
- Az iskola fő profilja, a pedagógiai program fő nevelési-oktatási célkitűzése
- Az iskolai könyvtár helye az iskola életében
 - Milyen szerepe van az iskolai könyvtárnak a tanítás-tanulás mindennapjaiban?
 - Milyen feladatokat tölt be az iskolában a könyvtár a szabadidő hasznos eltöltésében?
- Az iskolai könyvtár bemutatása, működési rendje
 - Az iskolai könyvtár alapításának éve.
 - Az iskolai könyvtár feladatköre.
 - Van-e és melyik évben készült el a ma is érvényes könyvtári szervezeti és működési szabályzat? Van-e szakértővel véleményezett gyűjtőköri szabályzata?
- Az iskolai könyvtár alapterülete
 - Az olvasóhelyek száma / hány tanuló tud egyszerre dolgozni a könyvtárban?
 - Az iskolai könyvtár elhelyezése az iskola épületében?
- Az iskolai könyvtár állományának nagysága
 - Állományrészek szerinti rövid helyzetelemzés
 - Az iskolára jellemző gyűjtőköri specialitás: (az iskola gyűjtőköri szabályzata szerint)
- Az állománygyarapításra fordított összeg
 - 2001-ben és 2002-ben a tervezett összeg:
- Az iskolai könyvtár katalógusai, feltártsága
- Az iskolai könyvtár berendezése
 - A könyvtári bútorzat jellemző adatai (mennyiségi és állapotbeli adatokat)
 - Technikai eszközök a könyvtárban:

- Az iskolai könyvtár szolgáltatása, működésének jellemzői:
 - Az iskolai könyvtár nyitva tartása
- Az iskolai könyvtár személyi feltételei:
 - Hány órában végzi a könyvtárostanári teendőket? A könyvtárostanár végzettsége, milyen egyéb végzettsége van, amely a pályázati célt szolgálhatja?

II. RÉSZ

AZ ISKOLAI KÖNYVTÁR TÁVLATI FEJLESZTÉSÉNEK FŐ CÉLJA:

- Ismertesse, vázolja föl a pedagógiai programban szereplő középtávú fejlesztési elképzelést az iskolai könyvtár állományának és berendezésének fejlesztésére!

A MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉS RÖVID LEÍRÁSA

- A pályázat célja
 - indoklással, következtetéssel (Hogyan illeszkedik be ez az elképzelés a középtávú fejlesztési tervbe? A középtávú tervet ez a fejlesztés hogyan szolgálja?)
 - az elvárt eredmény használhatóságának a bemutatása (az elvárt eredmény kritériumai)
 - Hogyan illeszkedik ez a könyvtár mai humán és tárgyi erőforrás feltételeihez? (Milyen erőforrásbeli feltételek, adottságok léteznek, melyekhez ez a fejlesztés szervesen kapcsolódhat?)
- Ütemterv a megvalósításra (projekt-terv arra, hogyan történik majd a pályázaton igényelt összeg felhasználása a fejlesztésre – a tervezés, megvalósítás, ellenőrzés-értékelés szakaszaira lebontva a részfeladatok egymásutánosságának a megjelölésével
 - Mit?, Ki?, Mikor?, Mennyiért?, Hogyan? fogja megvalósítani a pályázat sikeres elnyerése után a fejlesztést.
 - Az eredmény milyen „kritériumokkal” jellemezhető majd?

RÉSZLETES KÖLTSÉGVETÉS A FEJLESZTÉSRE + MELLÉKLETEK

A Könyvtárostanárok Egyesülete rendezvényterve 2002-ben

2002. május 17. de 10.00–17.30 óráig:

Országos Konferencia iskolai könyvtári szaktanácsadók, szakértők részére aktuális jogi, pénzügyi és szakmai kérdésekről.

Az FPI és a KTE közös rendezvénye.

Előadók: az OM, NKÖM, KTE, OKSZI, OPKM képviselőiben.

Szervező: *Dán Krisztina*.

Helyszín: Fővárosi Pedagógiai Intézet Budapest, VIII. Vas u. 10.

2002. június 24–28.

**Debrecen Könyvtárostanárok IX. Nyári Akadémiája
Az iskolai könyvtár új modellje a gyakorlatban**

Közel 15 éve rangos esemény a könyvtárostanárok életében a 3 évenként rendezett nyári akadémia. Az egy héten át tartó rendezvénysorozat az idén a minőségbiztosítás szemléletével vizsgálja az iskolai könyvtár új modelljének megvalósítását, az információs társadalomban betöltött szerepét.

Az előadások, szekcióülések, kerekasztal-beszélgetések tartalmilag átfogják az iskolai könyvtár szinte valamennyi területét:

- Könyvtárvezetés, szervezés
- Jogi, pénzügyi ismeretek
- Könyvtárpedagógiai és -szakmai előírások
- Olvasásfejlesztési lehetőségek
- Informatikai elvárások

Mindezen kulcsterületek fejlesztésének, az iskolai könyvtár eredményességének, hatékonyságának megítéléséhez használjuk fel a minőségfejlesztés technikáját, eszközeit. A korábbi évek gyakorlatától eltérően az idén akkreditált továbbképzési program indításával kívánjuk segíteni a kollégák részvételét.

Az OM által engedélyezett T/3007730/1534/1999. számú – tanúsítvánnyal záruló – 30 órás továbbképzési program finanszírozását az iskola a továbbképzési pénzkeretből biztosíthatja.

Az 1993 óta élő hagyománynak megfelelően szeretnénk vendégül látni külföldi iskolai könyvtári szakmai egyesületek képviselőit és határon túli magyar iskolák könyvtárosait.

Programtervezet

Hétfő 13.30 Köszöntés

Korszakváltás a hazai könyvtárügyben

Barsony Csaba (Oktatási Minisztérium): Könyvtárfejlesztési program

Dr. Skaliczki Judit (NKÖM): Az egységes könyvtári rendszer és az iskolai könyvtárak

Z. Karvalics László (BME): Nemzeti Informatikai stratégia és a könyvtárak

Zalainé dr. Kovács Éva (IKSZ): A minőség kora a könyvtárban

Kedd – Olvasáspedagógia

Cs. Czachesz Erzsébet: Olvasásfejlesztés az iskolában, könyvtárban

Suppné Tarnai Gyöngyi: A gyermekkönyvtárak és az iskolai könyvtárak szerepe az olvasóvá nevelésben

Varga I. Erika: Olvasás és írás a kritikai gondolkodásért

Szekció:

Kerekasztal-beszélgetés a délelőtti szereplő előadókkal

Vezető: *Nagy Attila* (OSZK)

Szerda – Könyvtár az iskolában (a működés feltételei és lehetőségei)

Kőrösné Mikis Márta OKI: Országos felmérés elemzésének tapasztalatai, a közoktatás háttérintézményei

Dán Krisztina: Iskolai könyvtári stratégia

Varga Zsuzsa: Az iskolai könyvtár működésének feltételei, lehetőségei

Kovács Mária: A könyvtárhasználati ismeretek oktatása (helyzetkép, felsőoktatás)

Szekció

Vezető: *Hock Zsuzsa*

Bondor Erika: Az iskolai könyvtár hazai innovatív példái

Éger Veronika: Az OPKM és az iskolai könyvtár

Sárányé Lukátsy Sarolta: Kultúra alulnézetben című kötetének bemutatása

Csütörtök – Az információs és kommunikációs környezetfejlesztés az iskolai könyvtárban

Boda István: A szoftverválasztás szempontjai

Dr. Tószegi Zsuzsa: Multimédia a könyvtárban

Internethasználat az oktatásban és a könyvtárhasználati ismeretek elsajátításában

Szekció:

Integrált könyvtári rendszerek

Szoftverbemutatók: SZIRÉN, GEORGE, KOLIBRI, WINISIS, CORVINA stb.

Vezető: *Kokas Károly*

Péntek – A szabályozás és a valóság kontrasztja

Jogi és szakmai feltételrendszer

Dr. Szüdi János: OM

Az előadás után közvetlenül kérdéseket lehet feltenni az elhangzottakhoz

Pályázati lehetőségek és esélyek

*Dr. Dobos Krisztina: A KOMA és a TEMPUS kura-
tóriumi tapasztalatai*

Mikulás Gábor: Minőségi könyvtár

Minőségbiztosítási tréning:

Melykóné Tózsér Judit, Kovácsné Garamszegi Marianna

Vezeti: Emmer Gáborné

**Jelentkezni lehet 2002. május 31-ig Könyvtárostanárok
Egyesülete – 1088 Budapest, Múzeum u. 7.**

2002. augusztus 8–10. Budapest MKE Vándorgyűlés

Az MKE és OSZK 2002-ben Budapestre hirdeti meg ha-
gyományos nagyrendezvényét, a vándorgyűlést. Címe
„Nemzet és könyvtár”. Ezzel egyidőben a magyar könyv-
tárosok világtalálkozóját is szervezik.

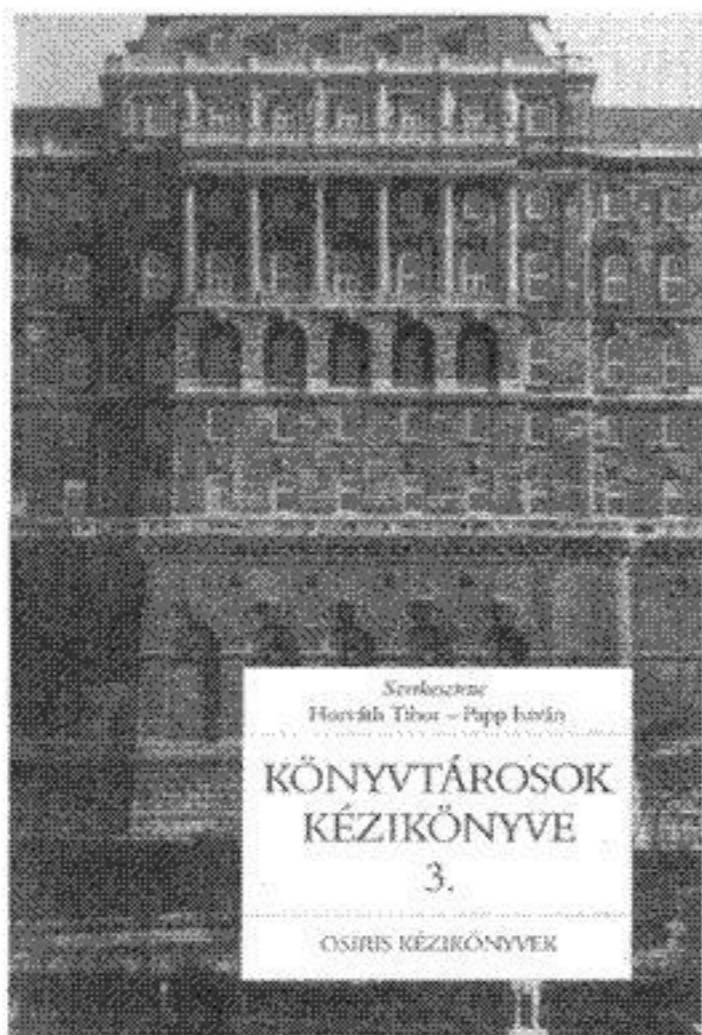
A 2002. augusztus 8–10. között lebonyolítandó vándor-
gyűlés egyik fő helyszíne a tematikus üléseknek is keretet
adó OSZK.

*Főként a magyar nyelvű, de akár az idegen nyelvű idegen-
vezetésben jártas, képzett és/vagy gyakorlott kollégák jelent-
kezését kérik és várják a programok összeállításához, és a
séták, kirándulások kivitelezéséhez. Örömmel vennék támo-
gatók mozgósítását is, ha van lehetőségük a kollégáknak.*

2002. Őszi szakmai konferencia

Az Őszi szakmai napon a közgyűlés dönt az új tagdíj be-
vezetéséről.

A Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny országos döntő-
jének előkészítésében és lebonyolításában közreműködünk.
(OKSZI, OM, KTE)



A IX. Nemzetközi Könyvfesztiválon bemutatták a Könyv-
tárosok kézikönyve 3. kötetét (Szerk.: *Horváth Tibor–Papp
István*), mely rövid írást közöl az iskolai könyvtárakról, a
könyvtári rendszerben elfoglalt helyéről.

Aktuális kiadványok és szakmai hírek

Megjelent **dr. Kovács Mária: A könyvtárhasználati ismeretek
oktatása** (Szakmódszertan könyvtárostanárok hallgatóknak) c. jegyzete.

A jegyzet nemcsak a könyvtárhasználati ismeretek fogal-
mát határozza meg, de bemutatja az oktatás előzményeit is –
nemzetközi kitekintéssel. Áttekinti a kerettanterveket a
könyv- és könyvtárhasználat szempontjából.

Bemutatja az oktatás módszereit, feladatait, majd tíz óra-
vázlatot is közöl.

Hat könyvtárhasználati óra és négy szakóra vázlatát is-
merheti meg a használó.

A jegyzet ára: 800 Ft

Megrendelhető:

Berzsenyi Dániel Főiskola Könyvtár- és

Információtudományi Tanszék

9700 Szombathely, Károly G. tér 4.

Megvásárolható oktatási segédanyag: „Könyvtárhasználati órák” videósorozat

Három éves kutatási program eredményeképpen jött létre
a videófilm-sorozat, amely a Nemzeti Alaptantervet és a Ke-
rettantervet követve a könyvtárhasználat tanításához kíván
segítséget nyújtani. Szakmai szervezői, rendezői *Dán Krisz-
tina* és *Haralyi Ervinné*.

Az oktatócsomag az alábbi kazettákat tartalmazza:

1. A középkori városi élet. Segédkönyvek és források a
történelemórán. (6. évfolyam) 52'
2. Raktári rend, főbb állományegységek. Könyvtárhasz-
nálati szakóra. (5. évfolyam) 75'
3. Kézikönyvtár, segédkönyvtípusok. Könyvtárhaszná-
lati szakóra. (5. évfolyam) 72'
4. A csodaszarvas monda. A szépirodalmi és ismeret-
közlő szövegtípusok jellemzői. Irodalomóra. (5. év-
folyam) 60'
5. A betűrendes leíró katalógus. Könyvtárhasználati
szakóra. (7. évfolyam) 55'
6. Könyvtárbevezető óra a középiskolában. Könyv-
tárhasználati szakóra. (9. évfolyam) 41'
7. A tájékozódás hagyományos és korszerű eszközei.
Könyvtárhasználati szakóra. (11. évfolyam) 36'
8. Információkereső nyelvek. Könyvtárhasználati szak-
óra. (11–12. évfolyam) 36'
9. A szakmai tájékozódás forrásai. Nyomtatott és elektro-
nikus sajtó használata magyarórán. (12. évfolyam) 92'
10. A reformkor. A szellemi munka technikája iroda-
lomórán. (10. évfolyam) 70'

A sorozat ára: 13.000 Ft+25% áfa (csak egyben vásárol-
ható meg)

Megvásárolható:

FPI Pedagógus Könyvesbolt, 1088 Budapest, Vas u. 10.

Tel.: 338-2156/158 m., fax: 292-3990

e-mail: csutor@fovpi.hu

Horváthné Szandi Ágnes

Pályázati felhívás

AZ OLVASÁS TANÉVE

címmel az **ISKOLAKÖNYVTÁROS** című folyóirat szerkesztősége pályázatot hirdet könyvtárosok, könyvtárostanárok, pedagógusok, diákok, szülők részére az olvasással kapcsolatos pályamunkák elkészítésére.

A pályázat célja:

Az olvasóvá válásban, az olvasási szokások kialakításában meghatározó szerepet játszanak a közvetlen környezetből kapott korai ösztönzések, amelyek meghatározzák az olvasás motívumait, az olvasásélmény kiválasztását, az olvasott mű befogadását.

Az iskola, az iskolai könyvtár elsődleges szerepet játszik e folyamatban. A pályázatok segítségével kívánjuk feltárni és közreadni az iskolai könyvtári munkában az olvasói attitűd kialakulásához vezető út hatékony formáit és eljárásait.

Pályázni lehet:

Iskolai könyvtári tevékenységet bemutató olvasáscentrikus programokkal, tapasztalatokkal, tanulmányokkal, rajzokkal, fotókkal, módszertani anyagokkal digitális dokumentumokkal.

A pályázók köre:

Általános és középiskolai könyvtárosok, pedagógusok, diákok, könyvtárhasználók.

Javasolt témák:

- Az iskolai könyvtár/könyvtáros szerepe az olvasóvá nevelésben
- A taneszközök olvasásfejlesztő szerepe
- Emlékezetes olvasmányok
- Olvasás és tanulás
- Olvasás a számítógépek világában
- A családi könyvtárak, a tanulói könyvtárak
- Az „Olvasás éve” programjai az iskolai könyvtárban

A pályázat arra szolgál, hogy tapasztalataink, ötleteink közreadásával egymást segítsük abban, hogy tudatosuljon a mindennapi olvasás fontossága, értelme és öröme. A beküldött alkotások közül az arra érdemeseket közöljük folyóiratunkban, valamint a kiadónk könyvajándékaival jutalmazzuk a munkájukat.

Beküldési határidő: 2002. július 15.

Beküldendő:

Iskolakönyvtáros Szerkesztősége
8200 Veszprém, Bartók Béla u. 12.
Tel.: 88/421-080

További információ:

Emmer Gáborné főszerkesztő, 30/901-0924

VITAFÓRUM

Tisztelt Olvasóink!

Előző számainkban már olvashattak előfizetőink a könyvtárostanári munkával, valamint a könyvtárpedagógiai fejlesztéssel kapcsolatos vitaanyagokat. Célunk az, hogy az iskolai könyvtárosok sajátos (néha túlságosan sok, néha túlságosan kevés jogszabállyal) kikövezett világában eligazodást nyújtsunk a kollégáknak.

Lapunkban helyet adunk az egyes iskolákban kialakult, bevált gyakorlatot bemutató írásoknak, megoldási javaslatoknak.

Biztatjuk Önöket, írják meg véleményüket, ötleteiket, tegyék fel kérdéseiket az iskolai könyvtáros munka szerteágazó területéről.

Ötletként néhány témafelvetés:

- Hogyan épüljön fel a könyvtárostanári munkarendje, órarendje?

- Miként épüljenek be a könyvtárhasználati ismeretek a tantárgyi kerettantervekbe?
- Milyen feladatokat tartalmazzon a könyvtárostanári munkaköri leírása?
- Mely mutatókkal mérhető az iskolai könyvtári/könyvtárosi teljesítmény?
- A könyvtárosképzés, -továbbképzés, a felhasználóképzés sajátosságai.

Természetesen bármely más témát szívesen felveszünk vitafórumunk napirendjére, amely a kollégák többségét foglalkoztatja. Hozzászólásaikat, kérdéseikre adott válaszainkat lapunk hasábjain tesszük közzé.

Emmer Gáborné
főszerkesztő

ZENEHALLGATÁS FELSŐFOKON AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁKBAN

Megjelent és tankönyvlistán is szerepel az OKTKER KFT.-NODUS KIADÓ tankönyvvé nyilvánított Zenehallgatási CD-sorozata az általános iskolák 5-8. osztálya számára.

A CD-sorozat segítségével színesebbé, érdekesebbé teheti az ének-zenei oktatást.

A zenei hanganyagon kitűnő előadók tolmácsolásában hallhatók a zenetörténeti korszakok jellemző műveinek részletei.



A CD-sorozat megrendelhető az OKTKER KFT.-NODUS KIADÓ-nál, a 8201 Veszprém, Bartók Béla u. 12., Pf. 201. postacímen vagy a 88/421-080 telefaxon az alábbi árakon:

OT-0520	Zenehallgatási anyag az általános iskolák ötödik osztálya számára	1.500 Ft
OT-0620	Zenehallgatási anyag az általános iskolák hatodik osztálya számára I.	1.500 Ft
OT-0621	Zenehallgatási anyag az általános iskolák hatodik osztálya számára II.	1.500 Ft
OT-0721	Zenehallgatási anyag az általános iskolák hetedik osztálya számára I.	1.500 Ft
OT-0722	Zenehallgatási anyag az általános iskolák hetedik osztálya számára II.	1.500 Ft
OT-0810	Zenehallgatási anyag az általános iskolák nyolcadik osztálya számára I.	1.500 Ft
OT-0811	Zenehallgatási anyag az általános iskolák nyolcadik osztálya számára II.	1.500 Ft

Érettségizők figyelmébe ajánljuk!!

Jobbágné-Törzsök-Trencsényi:

NYELVTANI ÖNKÉPZŐ I.

Feladatgyűjtemény érettségizők és felvételi vizsgára készülők számára.

NYELVI ÖNKÉPZŐ II.

A *Nyelvtani önképző I.* 1989-ben jelent meg először, a mostani a harmadik bővített kiadás.

Az oktatást segítő kiadvány eredetisége figyelhető meg a *Nyelvi Önképző II.* felépítésében, mert valóban önképzést segítő újszerű munkával találkozunk.

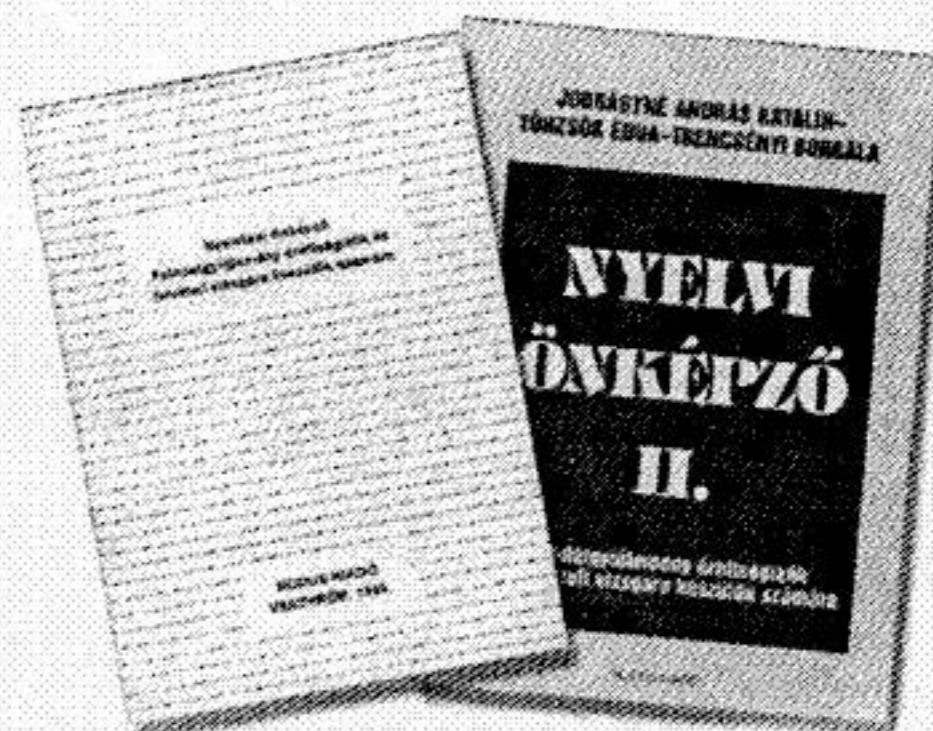
A feladatok megoldásával a tanuló az anyanyelvi tananyag alkalmazására kényszerül.

Az oktatási segédanyag azonban magában foglalja a megoldáshoz szükséges ismeretanyagot is, így egy kötetben érettségire, felvételire felkészítő kiadványt vehet kézbe a használó.

A könyv eredetiségét bizonyítja az utánanézési lehetőségen túl az ellenőrzési lehetőség is a Megoldások című fejezetben.

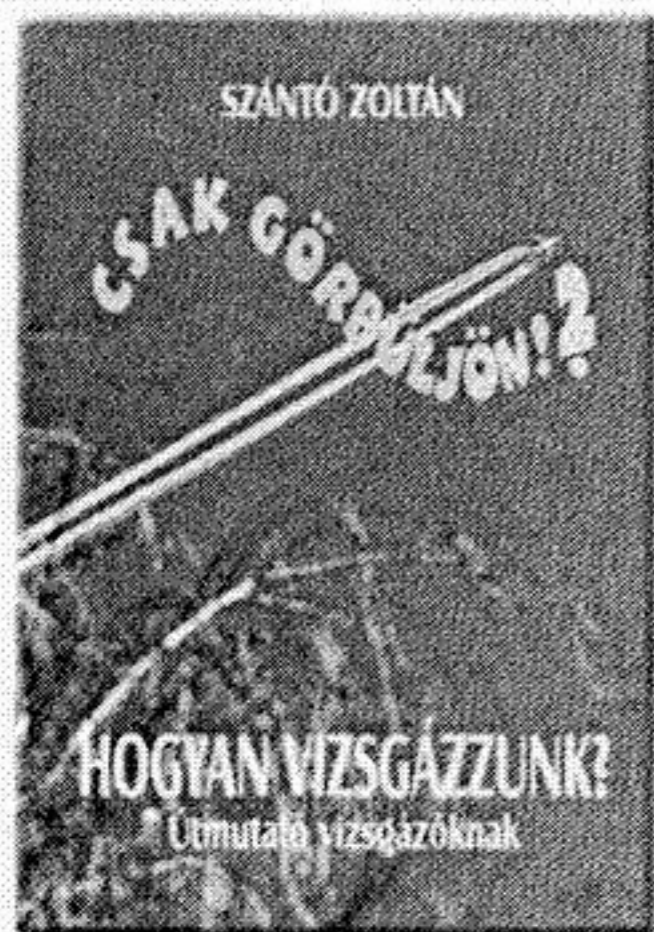
A Nyelvi önképző két kötete a négyéves középiskolai anyanyelvi tananyagot fogja át. Szak kifejezései azonosak a középiskolai tantervi követelmények szakszávaival.

A szakmai-tartalmi követelmények garanciája az is, hogy a sokak által a középiskolában használt tankönyv – *Honti Mária-Jobbágné András Katalin: Magyar nyelv* – szerzőjének egyike, Jobbágné András Katalin az önképzőnek is egyik szerzője.



Szántó Zoltán:

CSAK GÖRBÜLJÖN! Hogyan vizsgáljunk?



A szerző közel húszéves tanári és vizsgáztatási tapasztalatai alapján mutatja be a vizsgákra történő felkészülés és a sikeres vizsga módszertani alapjait.

Könyvében célul tűzte ki, hogy a vizsgára készülő ne elkerülhetetlen akadályként lássa maga előtt a vizsgáit, hanem higgyen abban, hogy éppen ezek az akadályok lendítik előre a saját maga által választott úton.

A könyvhöz *dr. Benedek András*, az Oktatási Minisztérium helyettes államtitkára írt előszót.

A könyvek megrendelhetők a NODUS Kiadónál 8201 Veszprém, Pf. 201. postacímen, vagy a 88/421-080-as telefaxon az alábbi árakon:

Nyelvtani Önképző	280 Ft
Nyelvi Önképző	360 Ft
Hogyan vizsgáljunk?	580 Ft

Azoknak az iskoláknak, akik nagyobb tanulói létszámra rendelnek könyvet, kedvezményt biztosítunk, erről a 88/423-244-es telefonon adunk felvilágosítást.